

Les 1 Onderwijs in de tuin van Eden

26 september-2 oktober

Deel I: Commentaar

Onschuld versus sluw

In Genesis 3 brengt de beschrijving in het begin van de slang als ‘slim’, ‘sluw’, ‘listig’ (BGT, NBV, NBG/(H)SV) een belangrijk verschil naar voren tussen de slang en de *adam* en zijn *ishsha*, de man en zijn vrouw. Het Hebreeuwse woord dat met ‘slim’ wordt vertaald (*‘arum*), bevat dezelfde medeklinkerstam en vergelijkbare klinkerklanken als het Hebreeuwse woord dat met ‘naakt’ wordt vertaald (*‘arom*) en dat in het voorafgaande vers wordt gebruikt om de toestand van Adam en Eva te beschrijven. Als het Hebreeuws hardop wordt gelezen, wordt dit *arom/arum* feitelijk achter elkaar uitgesproken en maakt dit de lezer erop attent dat er een spel met woorden (paronomasia) in gebruik is. We staan op het punt een onschuldige Eva de arena van een doorgewinterde, sluwe misleider binnen te zien stappen. Zij en Adam eten de vrucht, en sindsdien is niets hetzelfde geweest.

Maar hoe deed de slang dit? Hoe was hij in staat 26 woorden goed te benutten en een zondeloos wezen, volledig tevreden en waarvan werd gehouden, ertoe te brengen te rebelleren tegen een God van wie het wezen pure liefde is (1 Johannes 4:8)? Wat de slang ook heeft gedaan, het was effectief. Door een zorgvuldige ontleding/analyse van de conversatie tussen de slang en Eva kunt u als leraar laten zien hoe slim Satans strategie gewoon was—en hoe effectief deze, millennia later, nog steeds is.

De school van Eden en de test van gehoorzaamheid

Het Paradijs/Eden was niet enkel een tuin; zij was een opleiding:

‘Het opvoedingssysteem dat werd ingesteld aan het begin der wereld, was bedoeld als een model voor de mens door alle eeuwen heen. Om een beeld te geven van zijn beginselen, werd in het Paradijs, het tehuis van onze stamouders, een modelschool opgericht. De hof van Eden was het schoollokaal, de natuur was het leerboek, de Schepper Zelf was de leraar.’—Ellen G. White, *Karaktervorming*, blz. 17.

Het voortbestaan van de opvoeding van Adam en Eva was echter afhankelijk van hun onwankelbare trouw aan alle voorschriften en geboden van hun goddelijke Leraar. ‘Zolang ze trouw bleven aan de goddelijke wet, zou hun vermogen om te weten, te genieten, en lief te hebben gedurig toenemen. Ze zouden steeds meer kennis vergaren, nieuwe bronnen van geluk ontdekken, en een beter begrip krijgen van de onmetelijke, oneindige liefde van God.’—Ellen G. White, *Patriarchen en Profeten*, bladzijde 25.

Aldus wilde God, om zich van hun trouw te verzekeren, hun gehoorzaamheid toetsen. ‘Evenals de engelen werden de bewoners van Eden op de proef gesteld; hun staat van geluk zou slechts voortduren op voorwaarde van trouw aan de wet van de Schepper. Ze konden gehoorzamen en leven, of ongehoorzaam zijn en sterven. God had hun rijke zegeningen geschonken, maar als ze zijn wil zouden veronachtzamen, kon Hij, die de gevallen engelen niet spaarde, ook hen niet sparen; overtreding zou hen beroven van zijn gaven, en ellende en ondergang zouden hun deel zijn.—Bladzijde 27.

Het eindexamen omvatte een boom en een verbod. ‘In het midden van de hof, nabij de boom des levens, stond de boom van de kennis van goed en kwaad. Deze boom was speciaal door God bedoeld als onderpand/gelofte van hun gehoorzaamheid aan, geloof/vertrouwen in en liefde voor Hem. Van deze boom gebood de Heer onze stamouders niet te eten, noch deze aan te raken, opdat ze niet zouden sterven. Hij vertelde hen dat ze vrij mochten eten van alle bomen in de hof, op één na, maar als ze van die boom aten, zouden ze zeker sterven.’—Ellen G. White, *The Story of Redemption*, blz. 24.

God deed meer dan eenvoudig Adam en Eva opdragen om de vruchten niet aan te raken of te proeven. Hij stuurde engelen om het paar extra instructie te geven en hen te vertellen dat ze samen sterker tegen verleiding zouden staan dan als ze van elkaar verwijderd waren. ‘De engelen hadden Eva gewaarschuwd zich niet te verwijderen van haar man, terwijl ze bezig

waren met hun dagelijks werk in de hof; in zijn nabijheid zou ze niet zo licht blootstaan aan de verleiding dan wanneer ze alleen zou zijn. Maar terwijl ze geheel opging in haar aangename bezigheid, dwaalde ze ongemerkt van hem af. Toen ze merkte dat ze alleen was, voelde ze zich niet langer veilig, maar ze zette haar vrees opzij, met de gedachte dat ze wijs en sterk genoeg was om het kwaad te onderscheiden en het te weerstaan. Zonder te denken aan de raad van de engelen stond ze al spoedig bij de verboden boom, die ze met een gemengd gevoel van nieuwsgierigheid en bewondering gadesloeg.’—Ellen G. White, *Patriarchen en Profeten*, blz. 27, 28.

Eva onderwerpt haar nieuwsgierigheid niet aan de waarschuwende instructie van haar engelen-instructeurs en aan God, haar grote leraar. ‘Eva stond bij de vruchten van de verboden boom, die ze met een gemengd gevoel van nieuwsgierigheid en bewondering gadesloeg. Ze zag dat deze zeer aantrekkelijk waren en redeneerde met zichzelf waarom God zo onmiskenbaar had verboden ervan te eten of ze aan te raken. Nu was Satans kans. Hij sprak haar toe alsof hij in staat was te raden wat ze dacht: ‘Is het waar dat God gezegd heeft dat jullie van geen enkele boom in de tuin mogen eten?’—Ellen G. White, *The Story of Redemption*, blz. 32.

De vraag waarmee de slang begint, is de wig die uiteindelijk Eva’s wereldbeeld zal eroderen en veel zal ondermijnen van wat ze had geleerd te koesteren en als waar had beschouwd. ‘Op de verleidende vraag van de verzoeker gaf ze ten antwoord: ‘Van de vrucht van het geboomte in de hof mogen wij eten, maar van de vrucht van de boom, die in het midden van de hof staat, heeft God gezegd: Gij zult daarvan niet eten noch die aanraken; anders zult gij sterven. De slang echter zeide tot de vrouw: Gij zult geenszins sterven, maar God weet, dat ten dage, dat gij daarvan eet, uw ogen geopend zullen worden, en gij als God zult zijn, kennende goed en kwaad.’

‘Door van de vrucht te eten zouden ze volgens hem tot een hogere trap van ontwikkeling klimmen en meer kennis verkrijgen. Zelf had hij van de verboden vrucht gegeten en bijgevolg kon hij nu spreken. En hij deed het voorkomen alsof de Here deze kennis van hen weerhield uit angst dat ze aan Hem gelijk zouden worden. Op grond van de wonderlijke eigenschappen van de vrucht, waardoor wijsheid en macht hun deel zouden worden, had Hij hun verboden ervan te eten, of de vrucht zelfs maar aan te raken.’—Ellen G. White, *Patriarchen en Profeten*, bladzijde 28.

Met dit verhaal wordt een onderwijs in wereldbeelden onder de aandacht gebracht. Eva’s wereldbeeld vóór de zondeval was gegrond in de kennis van een Schepper God die overvloedig voor zijn schepping zorgde, waarbij hij slechts door onzelfzuchtige liefde werd gemotiveerd. De verboden boom was er als toets en symbool dat Adam en Eva, al waren ze vrij, niet autonoom moesten leven, los van de God die hen had gemaakt. De slang prentte de beïnvloedbare en onschuldige Eva echter een ander beeld in. Gebruik makend van dezelfde informatie die zich overal om hen heen bevond, herinterpreteerde hij de dynamiek van de tuin op een manier die God schilderde als: (1) maximaal beperkend wat goed is, (2) bedreigd door degenen die deelhebben aan de kennis-verlenende krachten van de verboden boom, en (3) verkeerd geïnformeerd/misleidend wat betreft de dodelijke gevolgen van de boom. Men zou genoodzaakt zijn om aan de liefde van zo’n God te twijfelen. Als de liefde eenmaal wordt ondermijnd, dan twijfelt de persoon aan de betrouwbaarheid van Gods woorden en is het van daar een kleine stap om zijn gezag te verwerpen. Adam en Eva hebben dit gedaan en we hebben allemaal hun voorbeeld gevolgd. Het is de opdracht van Zevende-dags Adventistisch onderwijs om deze eerste verdraaiing van Gods karakter in de gedachten van zijn schepping om te draaien en deze te vervangen door de waarheid wie God is. Het geschapen zijn als Gods beeldragers maakt ons op unieke wijze geschikt voor deze bezigheid.

Deel II: In het leven toepassen

1. Het trio van schaamte, naaktheid en angst bevat een hoofdthema in het verhaal over de verleiding. Naaktheid en de afwezigheid van schaamte zijn de inleidende beschrijvingen van het eerste mensenpaar, voordat zij voor verleiding bezwijken (Genesis 2:25). Besef van

naaktheid en schaamte die dit met zich meebrengt, zijn de eerste resultaten van ongehoorzaamheid (Genesis 3:7). Weer zijn het angst en schaamte die hen ertoe brengen zich te verbergen, als zij de stem van Adonai Elohim, God, de HEER horen (Genesis 3:9, 10). De Heer vraagt zelfs hoe zij weten dat ze naakt zijn (Genesis 3:11). Er is geen gebruik van de Hebreeuwse woorden voor zonde, rebellie of ongerechtigheid in het verhaal. Waarom denkt u dat dat zo is? Op wat voor manieren zijn schaamte en angst fundamenteel voor de mensen? Hoe worden deze kwesties opgelost door het kennen van God en redding door Hem?

2. Mensen zien de God van de christenen nog steeds als beperkend. Hoe vaak hebben we gehoord: 'Wat is er fout aan om dit of dat te doen?' Wat is de meest effectieve manier om deze millennia-oude vlek op de reputatie van God weg te nemen? Eén strategie is om te laten zien dat God zijn schepping nog steeds van één ding weerhoudt: de zonde. Het feit dat de ene boom duizend verschillende vruchten voortbrengt, betekent niet dat God ons van duizend andere dingen weerhoudt.

Les 2 Het gezin

3-9 oktober

Deel I: Commentaar

We kunnen de invloed van familie niet overschatten. Deze maakt ons letterlijk tot wie wij zijn. Zelfs de tiener die zich verzet tegen alles waar zijn of haar familie voor staat, wordt nog steeds door het gezin gevormd, in dit geval door middel van antagonisme (felle tegenstelling van meningen) in plaats van onderwerping. We hopen er echter altijd op dat ons gezin de vormingsplek zal zijn, die ons voorbereidt op godsvrucht, emotionele en relationele stabiliteit, intellectuele en beroepsbezigheden en lichamelijk welzijn. Elk van die onderwerpen zou tot een overbelasting aan informatie kunnen leiden; de les voorziet dus in een kerngedachte die misschien te vaak over het hoofd wordt gezien en die belangrijk is om opvoeding op alle gebieden effectief te laten zijn—de noodzaak om relaties te ontwikkelen. De relatie tussen de opvoeders en de leerlingen, hetzij dit ouders en kinderen zijn, hetzij leraren en leerlingen, bepaalt vaak of effectief leren plaatsvindt.

Relaties en opvoeding van kinderen

Veel ouders zijn hoopvol dat de vroege indoctrinatie van hun kinderen met adventistische idealen, onderwijs en levensstijl hen ertoe zal brengen als volwassenen gelovige/betrouwbare Zevende-dags Adventisten te worden, van wie de toewijding aan God en de kerk hen voor full-time dienstwerk kan motiveren. Tot wanhoop van veel ouders blijven hun kinderen echter niet alleen geen Zevende-dags Adventist in hun jaren als jongvolwassene, zij oefenen het christendom helemaal niet uit. Hun moreel ongeremde levensstijl overtreft zelfs die van hun peers die geen enkele christelijke opvoeding hebben gehad. De hoop van de ouders is de bodem ingeslagen en ze blijven achter, en wat er is gebeurd en wat ze fout hebben gedaan stelt hen voor raadsels.

Veel gezinnen doen dus oprecht wat zij denken wat juist is bij de opvoeding van kinderen, alleen maar om een resultaat te oogsten dat tegenovergesteld is aan hun verwachtingen. Natuurlijk zijn er ontelbare variabelen die kinderen ertoe kunnen brengen hun adventistische opvoeding te verwerpen. Laten we echter, in het belang van adventistische kinderen, als ouders de moeilijke relatievragen stellen over wat er fout kan zijn gegaan.

Hoe vaak delen ouders en kinderen zaken van het hart met elkaar? Voelt het kind zich veilig om hoop, angst en problemen met zijn of haar ouders te delen? Proberen de ouders voortdurend te bevestigen waar het kind het goed doet of hoort het kind alleen maar kritiek als hij of zij een vergissing maakt? Zijn de ouders geduldig als het kind voortstruikelt bij het leren van nieuwe activiteiten of verantwoordelijkheden? Uiten de ouders empathie ten opzichte van hun kinderen, terwijl ze zich herinneren hoe het was om zelf kind te zijn? Leiden de ouders de kinderen vriendelijk om een relatie met God te krijgen? Of stampen ze in plaats hiervan gewoonweg godsdienstig onderricht erin? Zijn de ouders stevig en volwassen genoeg om aan hun kinderen toe te geven als ze een vergissing maken en om vergeving te vragen? Of houden ze voortdurend een façade van volmaaktheid in stand, waar de kinderen hoe dan ook doorheen kijken? Hebben de ouders er tijd aan besteed om hun kinderen exclusieve aandacht te geven? Spelen ze met hun kinderen? Is er respect ontwikkeld en verdient tussen zowel ouder als kind? Passen de ouders discipline toe in een kalme, beheerste omgeving of impulsief in frustratie of woede? Brengen ze woorden en daden van liefde en tedere zorg aan het kind over, zodat het kind weet dat ze onvoorwaardelijk van hem of haar houden? En de lijst gaat verder. . . .

Deze vragen zijn belangrijk. Ongeacht hoe toegewijd ouders zijn om hun kinderen adventistische godsdienstige opvoeding bij te brengen, als de kernpunten tot welke bovenstaande vragen zich richten, niet zijn verweven met hun opvoedingsfilosofie, is dit misschien allemaal voor niets. Er zijn momenten waarop het tijd is om het tekstboek neer te leggen, een pauze te nemen van de klussen en, in plaats hiervan, kwaliteitstijd met uw kinderen door te brengen. Investeer in de relatie en het is aannemelijk dat het winstaandeel

een effectieve opvoeding is, die haar hoogtepunt bereikt in een levenslange toewijding aan Christus en het eeuwige leven.

‘Zowel ouders als leraren lopen gevaar teveel te commanderen en te dicteren, terwijl ze niet voldoende in een sociale relatie met hun kinderen of hun beursstudenten komen. Ze houden een te grote gereserveerdheid in stand en oefenen hun gezag uit op een koele, niet-meevoelende manier, wat vaak afstoot in plaats van dat het vertrouwen en genegenheid wint. Als zij vaker de kinderen om hen heen verzamelen en blijk geven van belangstelling voor hun werk en zelfs voor hun sporten, zouden zij de liefde en het vertrouwen van de kleine kinderen winnen en de les van respect en gehoorzaamheid zou veel gemakkelijker worden geleerd; want liefde is de beste leraar. Een vergelijkbare belangstelling die voor de jeugd kenbaar wordt gemaakt, zal voor soortgelijke resultaten zorgen. Het jonge hart is er gevoelig voor om op de aanraking van meelevende/genegenheid te reageren.’—Ellen G. White, *Fundamentals of Christian Education*, blz. 58.

Jezus en de rabbinale school in Jeruzalem

Het verslag van de ontmoeting tussen de jonge tiener Jezus' en de geleerde geleerden van de Joodse wet, tijdens zijn bezoek aan Jeruzalem met Pascha, is kort maar compact. ‘Na drie dagen vonden ze Hem in de tempel, waar Hij tussen de leraren zat, terwijl Hij naar hen luisterde en hen vragen stelde. Allen die Hem hoorden stonden versteld van zijn inzicht en zijn antwoorden’ (Lucas 2:46, 47). Wat maakt Jezus dus tot de modelstudent? Om inzichten in die vraag te verzamelen, laten we kijken naar de volgende verklaring van Ellen G. White: ‘In die dagen was een zaal die in verbinding stond met de tempel, in gebruik als een heilige school, in de geest van de profetenscholen. Hier verzamelden de leidinggevende rabbi's zich met hun leerlingen, en daarheen ging nu het kind Jezus. Hij zette zich aan de voeten van die gewichtige, geleerde mannen en luisterde naar hun onderwijs. Als iemand die naar wijsheid zocht, vroeg Hij deze leraars over de profetieën en de gebeurtenissen die toen plaatsvonden, en die wezen op de komst van de Messias.

‘Jezus toonde Zichzelf als iemand die dorst naar kennis van God. . . . De geleerden wendden zich tot Hem met hun vragen en verbaasden zich over Zijn antwoorden. Met de nederigheid van een kind herhaalde Hij de woorden van de Schrift, en gaf daaraan een diepte en betekenis die de wijze mannen er niet in hadden gevonden. Indien zij de lijnen der waarheid die Hij hen aanwees, zouden hebben gevolgd, zou dat een hervorming in de godsdienst van die dagen hebben teweeggebracht. Een grote belangstelling voor geestelijke dingen zou zijn opgewekt, en wanneer Jezus Zijn openbaar dienstwerk begon, zouden velen erop zijn voorbereid geweest Hem te ontvangen.

‘De rabbi's wisten dat Jezus niet op hun scholen was onderwezen, en toch begreep Hij veel meer van de profetieën dan zij. In deze nadenkende Galilese jongen zagen ze een grote belofte. Zij wilden Hem winnen als hun leerling, opdat Hij een leraar in Israël zou worden. Zij wilden Zijn opleiding op zich nemen, daar ze gevoelden dat een zo oorspronkelijke geest door hen moest worden gevormd.

‘De woorden van Jezus hadden hun hart bewogen zoals ze nooit tevoren door woorden van menselijke lippen werden bewogen. . . . De jeugdige bescheidenheid en prettige manieren van Jezus ontmantelden hun vooroordelen. Onbewust openden zij hun geest voor de woorden van God, en de Heilige Geest sprak tot hun harten.—Ellen G. White, *De Wens der Eeuwen* (Ellen G. White Stichting) blz. 54, 55. Elke christen weet dat Jezus de leraar der leraren is, maar hoe vaak is Hij bekend als de student der studenten?

Wat maakt Jezus dus tot de modelstudent? Hij is nieuwsgierig en hongert naar een kennis van God, wat Hem tot een oplettende luisteraar maakt. Hij stelt vragen, waarbij Hij toont dat Hij een actieve, niet alleen maar passieve leerling is. Hij aarzelt óók niet om antwoorden te geven. Hij toont dat Hij kwetsbaar kan zijn en zijn ideeën op tafel kan leggen, zodat anderen deze kunnen beoordelen, bekritiseren of bevestigen. Dit vormt de veerkracht die Hij nodig zal hebben als zijn woorden, wanneer Hij volwassen is, beschuldigingen van bezetenheid door demonen (Johannes 8:48) en vragen om zijn dood (Johannes 8:40) teweegzullen brengen. Als

jongen die al over sprak God sinds Hij twaalf was (en waarschijnlijk eerder), kon Hij echter niet worden geïntimideerd. Goede studenten worden altijd de beste leraren.

Deel II: In het leven toepassen

Hoewel het gezin het eerste schoollokaal is, is niemand ervan verzekerd dat het een goede zal zijn. Er zijn misschien veel dingen we van onze familie moeten *afleren*. Als we geluk hebben gehad, hebben we een paar (of meer) goede principes vergaard, die het waard zijn om een leven lang aan vast te houden. Praat over enige van deze kwesties met uw sabbatschoolgroep, met het doel om te laten zien hoe God ons helpt om met de goede en de slechte ervaringen van het gezinsleven om te gaan.

1. Wat zijn de negatieve patronen binnen uw familie geweest, waarvan u tegen uzelf heeft gezegd dat u deze nooit aan uw eigen jonge gezin zult doorgeven? Op wat voor manieren hebben zowel God als de Schrift u geholpen om deze negatieve patronen vast te stellen? Wat voor inzichten heeft u gekregen, die u hebben geleerd om herhaling te voorkomen?
2. Stel de manieren vast waarop God de moeilijkheden van uw minder-dan-ideale gezinsleven heeft gebruikt en een voordeel teweeg heeft gebracht.

Les 3 De wet als leraar

10-16 oktober

Deel I: Commentaar

De Schrift

Als je een avond met vrienden plant, zal waarschijnlijk niemand adviseren: ‘Laten we samenkomen, zodat we enige wetten kunnen lezen en bestuderen.’ Het is begrijpelijk waarom de meeste mensen een afkeer van het thema wet in de Bijbel hebben. Meestal is er een deprimerende/ontmoedigende cyclus van (1) gegeven of herhaalde wetten, (2) overtreden wetten en (3) Gods boosheid als gevolg van de overtreding en de verschrikkelijke gevolgen die hierna komen.

Deze cyclus vindt steeds opnieuw plaats, tot het punt waarop wij als lezers onszelf gefrustreerd afvragen: ‘Wat is Israël’s probleem? Zij zijn de meest koppige, opstandige groep mensen op de aardbodem.’ We gedragen ons dertig seconden lang geschokt over Israël’s mislukkingen en dan gebeurt er iets. Geleidelijk kijken we weg van het volk Israël en in plaats hiervan staren we in de spreekwoordelijke spiegel en zien we de weerspiegeling van ons persoonlijke verhaal. Als we eerlijk zijn, zien we enige opvallende overeenkomsten tussen onszelf en Israël en, op dezelfde wijze als koning David zonder het te weten zichzelf veroordeelde bij het horen van Natans gelijkenis, horen óók wij de wet aan ons bekendmaken: ‘Die man, dat bent u!’ (2 Samuel 12:7).

Wat is er dus te leren uit deze nogal fatalistische cyclus van wet, zonde en veroordeling—een cyclus waarvoor zoveel christenen een oplossing vinden door gewoon het thema Bijbelse wet te negeren en/of overhaast naar de thema's vergeving, genade en redding te gaan? Het antwoord wordt gevonden in God die Mozes en Israël deelgenoot maakt van de voorspelling van Israël’s rebellie. ‘. . . zal het volk Mij ontrouw worden en zich afgeven met de vreemde goden . . . Ze zullen Mij verlaten en het verbond . . . verbreken’ (Deuteronomium 31:16). Dan leren de kinderen van Israël een lied van 43 verzen (Deuteronomium 32), dat ze nooit moeten vergeten (Deuteronomium 31:21), een lied dat die voorspelling nauwkeurig toelicht. Dit wordt allemaal gedaan als hen bijna het Beloofde Land wordt geschonken en de ontelbare zegeningen die ermee gepaard gaan.

Wat we hier leren, is iets fundamenteels over God zelf. Wat voor soort Wezen is dit dat bereid is een verbondsrelatie aan te gaan met een volk waarvan Hij van tevoren weet dat het Hem niet loyaal/trouw zal zijn? Zoveel van de relaties die wij mensen aangaan, zijn risicogebaseerd en probabilistisch. We trouwen in de verwachting dat onze echtgeno(o)te ons tot de dood loyaal/trouw zal zijn. Als we twijfelachtig waren, zouden we ons waarschijnlijk niet (ver)binden; als we er zeker van waren dat ze in de toekomst ontrouw zouden zijn, dan zouden we ons beslist niet (ver)binden. Vriendschappen worden gevormd in de (redelijke) veronderstelling dat de partijen geen achterbakse vijanden zullen worden. En toch omhelst de God van de Hebreeërs, onze God, ons met open armen, wetende dat Hij een dolkstaat in de rug zal krijgen door onze zonde en rebellie tegen Hem. Dit is verbazingwekkende genade.

Toch prijkt deze genade bovenaan, als deze wordt gezien door die ‘deprimerende’ cyclus van een verbondsvolk dat is geroepen in een relatie met God, die wordt bepaald door zijn geboden en wetten, waarna flagrante (onmiskkenbare) ongehoorzaamheid volgt. Dit perspectief openbaart Gods hart van liefde en genade zelfs *voordat* de beloften van redding en vergeving worden uitgesproken. Alleen al het feit dat Hij toegewijde relaties aangaat met mensen als ons is een wonder op zich. Zijn latere beloftes van redding, vergeving en herstel zijn het simpele voortbrengsel van een goddelijk hart dat de kosten van onze rebellie en zonde berekent en concludeert dat de prijs klein genoeg is voor een kans dat Hij voor eeuwig samen met ons zal zijn.

Praat over: We ontdekken snel dat deze wetgever geen megalomaan is, die gewoonweg probeert zijn schepping te lopen commanderen. Zijn bereidheid om een verbond aan te gaan

met mensen waarvan Hij wist dat ze dit zouden overtreden, leert ons iets over zijn karakter. Wat leert het ons?

De Schrift

De les van maandag brengt naar voren hoe, voordat Mozes stierf, God Hem een lied gaf dat het volk Israël uit het hoofd moest leren (Deuteronomium 31:21). Dit lied moest een interessante functie vervullen. God zegt dat, nadat het volk het land binnengaat en zich vult met de overvloed ervan, zij zich tot andere goden zullen keren en het verbond met hun God zullen breken. Zoals verwacht volgen rampen en de verbondsvloeken. Men kan zich de tragische ervaring indenen van het gaan van het hoogtepunt van voorspoed naar het worden gedecimeerd door verhongering en oorlog (Deuteronomium 32:23–25). ‘Waarom gebeurt dit met ons?’ kan men hen bijna wanhopig horen roepen. ‘We hebben onze offers aan de goden gebracht en zij hebben ons gezegend en beschermd (Deuteronomium 32:17; Hosea 2:5, 8). Het is op dit moment van desoriëntatie, als Israël de volle woede van God voor haar ongehoorzaamheid oogst, dat het tijd is om dit lied te zingen.

Het lied is intens (Deuteronomium 32). Het vertelt het verhaal van Gods goedheid die wordt vergeleken met de slechtheid van zijn volk. Het roept hen op ‘aan de tijden van weleer te denken’, toen God in hun onderhoud voorzag en voor hen zorgde, ‘waarbij hij hen op [zijn] vleugels droeg’ (vgl. Deuteronomium 32:7, 11). Uiteindelijk, te midden van hun overdaad, vergeten en verlaten zij God en brengen in plaats hiervan offers aan demonen (Deuteronomium 32:17). De hartverscheurende verzen vertellen ons over de rampzalige gevolgen die hierna komen. Er zijn echter aanwijzingen dat God zijn volk niet volkomen heeft verlaten/opgegeven: ‘Want de HEER zal zijn volk recht doen, Hij ontfermt zich weer over zijn dienaren’ en ‘Ik laat sterven, Ik geef leven; Ik sla wonden en Ik genees’ en ‘. . . de schuld van zijn land en zijn volk wist Hij uit’ (Deuteronomium 32:36, 39, 43). God heeft zijn volk een lied geleerd dat, hoewel genadeloos eerlijk, al hun vragen zal beantwoorden. Het zal hen vertellen over hun oorsprong als volk, over de God die zij hebben verworpen, over de onmachtige goden waardoor zij Hem hebben vervangen of de reden dat zij in de puinhoop zitten waar ze in zijn en over de hoop voor de toekomst.

Het lied zou generaties lang zijn gezongen en hebben gediend als waarschuwing en afschrikmiddel tegen het verlaten van de God van hun Vaders. Toen hun voorspoed en aanmatigende/arrogante veiligheid/zekerheid het hoogtepunt hadden bereikt, moet het echter apart en irrelevant in hun oren hebben geklonken, als het al werd gezongen. Nu dat zij een chaos ervaren die voortkomt uit wat ze zelf hebben gedaan, dient het lied uit hun eigen mond echter als ‘getuigen’ tegen hen (vgl. Deuteronomium 31:19). God heeft in de collectieve psyche/ziel van het volk Israël gelegd wat hun bestemming zal zijn, tenzij ze de afgoderij van de volken rondom hen weerstaan.

Dit lied is tragisch, maar vanuit een onderwijsperspectief is het ook briljant. Het drukt duidelijk de gevolgen van ontrouw aan het verbond uit. Het verklaart de *waaroms* achter de uiterst hachelijke situatie van het geteisterd worden door oorlog en de elementen. Het legt de blaam op Israëls schouders en het rechtvaardigt God van verwijtbaarheid in de bijna complete vernietiging van zijn volk. Kan men aan een betere methode denken om nationale catastrofe af te wenden dan door een profetisch lied in een mondelinge traditie van een volk toe te voegen, dat vertelt wat er van hun thuisland zal worden als zij de God verwerpen, die het hen heeft geschonken?

Praat over: Wie heeft op een ogenblik niet gewenst in de toekomst te kijken, om betere beslissingen in het heden te maken? God heeft deze wens in grote mate ingewilligd, als we maar lazen wat Hij profetisch deelt. De ironie is dat, zelfs met het profetische lied op de lippen van Israël, zij nog steeds helemaal in het slechtst denkbare scenario wandelden (Daniël 9:13–15). Wat vertelt dit resultaat ons over de voordelen of nadelen van het kennen van de toekomst?

Deel II: In het leven toepassen

De eerste stap in het werkelijk toepassen van de wet op iemands leven is om deze te lezen en er onder gebed over na te denken. En we praten niet alleen maar over de tien geboden. Zij zullen voor altijd een gewijde/heilige plaats in zowel christelijke als Joodse kringen innemen en dat zou ook zo moeten zijn. De wet zoals gedefinieerd als Torah oftewel de eerste vijf boeken van Mozes is wat de ouden bedoelden als ze over wet spaken. Als we dit eenmaal beseffen, krijgt ‘wet’ een definitie die vraagt om verruiming. Het verhaal over de tuin van Eden—dat is wet; Alle verhalen over Abraham—die zijn wet; Het scheiden van de Rode Zee/Rietzee—dat is wet, etc. Om deze reden wordt wet óók juist vertaald met ‘leer(stelling)’ of ‘onderricht/voorschrift’. Dit begrip maakt de titel van de les enigszins overtollig/overbodig (hoewel noodzakelijk)— De leer als leraar. Ja, we zouden allemaal hopen dat we de *leer* die God ons heeft gegeven, ons werkelijk iets zouden laten *leren*. Het zou vreemd zijn anders te denken en hoe betreuenswaardig is het dat het *Voorschrift* (i.e.: de wet) soms de laatste plaats is waar mensen (zelfs christenen) naar onderricht zoeken. Het zou bijna komisch zijn als het niet zo tragisch was. Onder gebed de context van wetten in de Bijbel lezen, met ijverige kruisverwijzing met het Nieuwe Testament, zou iemand op een evenwichtig/harmonisch pad moeten houden van het leren, leven en liefhebben van Gods wet.

Les 4 De ogen van de Heer: Bijbels wereldbeeld

17-23 oktober

Deel I: Commentaar

Illustratie

‘Wereldbeeld’ is naar verluidt een van die woorden van enorme betekenis. Aangezien we onze dagen echter prima door lijken te komen zonder er uitdrukkelijk op te vertrouwen, bestaat echter de verleiding te geloven dat de betekenis ervan wordt overgewaardeerd. Het is waar; een blokje om lopen met een vriend, debatterend over zus of zo, lokt zelden een reden uit om te spreken over de eerste principes van de logica (redeneerkunde) of over strijdige ethische paradigma’s (modellen). Laat dat blokje om u echter de Blutstraße (Bloedstraat) aflopen naar het Buchenwald Monument in Duitsland, en dan krijgen wereldbeelden een angstaanjagende betekenis. Buchenwald maakte, samen met andere concentratiekampen tijdens de Tweede Wereldoorlog, deel uit van het Nazi uitroeiingssysteem dat in dienst was gesteld om Joden, politieke dissidenten, zigeuners en andere ‘ongewenste personen’ te doden. Luister naar Viktor Frankl, zelf een Holocaustoverlevende, die de bron van zijn nachtmerrie verklaart:

‘Als we een mens presenteren met een denkbeeld van de mens dat niet waar is, vervalsen we hem wellicht. . . . Ik kwam op de hoogte van het laatste stadium van die vervalsing in mijn tweede concentratiekamp, Auschwitz. De gaskamers in Auschwitz waren het ultieme gevolg van de theorie dat de mens niets is dan het product van erfelijkheid en omgeving— oftewel, zoals de nationaalsocialisten graag zeiden: van ‘Bloed en Bodem’. Ik ben er absoluut van overtuigd dat de gaskamers in Auschwitz, Treblinka en Majdanek uiteindelijk niet werden voorbereid in een of ander ministerie [departement] in Berlijn, maar eerder aan de bureaus en in de collegezalen van nihilistische wetenschappers en filosofen.’—Viktor Frankl, *The Doctor and the Soul: From Psychotherapy to Logotherapy* (New York: Random House, 1986), blz. xxvii.

Hierom doen wereldbeelden ertoe. Zij kunnen een realiteit vorm geven, waarin het licht duisternis wordt en het duister licht, waarin het kwade goed is en het goede kwaad is (Jesaja 5:20). Het is intellectueel gezien naïef en kleingeestig om wreedheden gewoonweg te verklaren door de daders ‘monsters’ te noemen of een andere ontmenselijkende bijnaam, zonder naar het wezen te gaan waarom mensen doen wat zij doen. Veel ‘monsters’ in de geschiedenis toonden hun vrouw en kinderen liefde, vertelden moppen met vrienden, lieten hun giechelende kleinkinderen stuiteren op hun knieën en gingen er elke morgen toe over op te staan en de wreedheden van die dag uit te voeren. Hierom doen wereldbeelden ertoe. En hierom moet het antwoord op de vraag van de psalmist: ‘. . . wat is dan de sterveling dat U aan hem denkt?’ (Psalmen 8:5) altijd beginnen met ‘als zijn evenbeeld, als evenbeeld van God schiep hij hem, mannelijk en vrouwelijk schiep hij de mensen’ (Genesis 1:27).

Is er een religie of filosofisch systeem die het menselijk leven een hogere waarde toekent dan de bewering van het christendom dat mensen de geschapen, geliefde beeldragers van de ene goddelijke God zijn? Deze waarheid brengt de geloofsovertuiging met zich mee dat christenen, Zevende-dags Adventisten inbegrepen, in zekere zin de beschermers zijn van de waarde en waardigheid van de mens en flankerende, concurrerende wereldbeelden zouden moeten zijn, waarbij ze een hoge opvatting inzetten van wat het betekent mens te zijn.

Sommigen vinden het misschien grootheidswaan om te veronderstellen dat de waardigheid van de mens in de moderne 21ste eeuw moet worden beschermd. Het (post)secularisme heeft echter moeite om objectieve menselijke waarde aan de grond te houden (of om het even wat voor ‘objectiefs’ dan ook, wat dat betreft). In een inmiddels beroemd debat tussen de christelijke apologeet ((geloofs)verdediger) Greg Bahnsen en de atheïst Gordon Stein, vroeg iemand vanuit de vergaderzaal waarom ‘Hitlers Duitsland’ verkeerd was. Stein, die het atheïstische standpunt aanvoerde, kon met geen beter antwoord komen dan te zeggen dat wat Hitler had gedaan tegen de morele ‘algemene opvatting’ van de westerse beschaving inging.

Het was voornamelijk verkeerd, omdat de westerse beschaving vroeger had besloten dat gedragingen van dien aard (bijvoorbeeld: genocide) verkeerd waren. Binnen dit morele wereldbeeld, als de beslissing om een of andere reden de tegengestelde richting was uitgegaan, dan had alles wat door de Nazi's was gedaan, gemakkelijk als moreel beschouwd kunnen zijn. Vergeet niet: Gordon Stein is niet een of andere Nazi propagandist in de dertiger jaren. Hij is een *Joodse* Amerikaanse geleerde die een debat houdt aan de University of California, Irvine, VS, in het jaar 1985.

Merk op dat noch Stein noch de Nazi's een wereldbeeld onderschrijven, dat de intrinsieke (wezenlijke) waarde van de mens hooghoudt. Steins kader van meerderheid-bepaalde moraliteit kan net zo effectief het kwaad in toom te houden als een papieren tijger. Uiteindelijk zal de persoon, of personen, die dit morele wereldbeeld onderschrijft, logischerwijs concluderen dat er geen *objectieve morele verplichting* is om met de meerderheid mee te gaan en gewoonweg doen 'naar het hem goedgevond' (zie Spreuken 21:2, Deuteronomium 12:8, Richters 21:25). Je kunt rekenen op het feit dat slechte regimes of individuën komen en gaan; wat verontrustend is, is dat de centrale wereldbeelden die hen hebben gevormd, nog steeds kunnen worden gehoord 'aan de bureaus en in de collegezalen van nihilistische wetenschappers en filosofen.'

Wereldbeelden en wet

De meeste mensen zouden het erover eens zijn dat zij wereldbeelden onderschrijven, die een of andere vorm van het houden van de wet aanmoedigen. Als hun idee van het houden van de wet echter voornamelijk wordt beïnvloed door de wetboeken van hun land, kan er een cruciaal verschil zijn tussen een Joods/christelijk begrip van de wet en andere formules.

Dr. Joel Hoffman brengt een zelden genoemd verschil tussen de tien geboden en andere wetboeken naar voren. Hij geeft een illustratie van een achterbakse tiener die overweegt voor zijn financiële toekomst te zorgen door met een rijke oudere vrouw te trouwen, haar te doden en zeven tot twaalf jaar in de gevangenis tegemoet te zien. Hij weegt de gevolgen af; hij zou op ongeveer dertigjarige leeftijd uit de gevangenis komen, maar de rest van zijn leven rijk zijn. Hij besluit dat dit het waard is. Hoffman zegt dan dat er in het hele lichaam van de Amerikaanse wet niets is wat zegt dat je geen recht hebt om die calculus te maken. Nergens verklaart de Amerikaanse wet dat als je bereid bent vast te zitten, je de misdaad nog steeds niet moet doen.

Hierom steken de tien geboden af, precies omdat zij niet de specifieke gevolgen voor ongehoorzaamheid hieraan uitdrukken. Zij zijn de *morele* wet, niet de *legale* wet. Natuurlijk wordt later met deze geboden ook het wetboek van het volk Israël samengesteld. De geboden vertellen ons echter wat we moeten doen en wat we niet moeten doen, niet om bepaalde specifieke gevolgen te vermijden, maar omdat God bekendmaakt wat moreel goed is en wat moreel verkeerd is, iets wat de Amerikaanse wet (Amerika is waarschijnlijk representatief voor andere landen in dit opzicht) niet doet. Misschien worden hierom de tien geboden niet naar voren gebracht als 'geboden' (*mitsvot*), maar eerder als 'woorden' (*d'barim*) (Exodus 20:1). (Zie Joel M. Hoffman, 'Interpreting Language,' n.p. [geciteerd op 22 december 2018]. Online: https://www.youtube.com/watch?v=ek_q0qyfBqE.)

Als Zevende-dags Adventistische christenen bevinden we ons in een onderwijspositie, het is nodig dat we het unieke van de wet van God aan de volgende generatie bekendmaken. We contextualiseren de tien geboden vaak als een wetboek om jonge mensen 'bang te maken' om gehoorzaam te zijn, maar door dit te doen kunnen we Gods wet van haar unieke morele gezag beroven. Elke dwaze tiran kan in een opwelling een wet samenstellen en op straffe van dood onderdanigheid bevelen. In plaats van mensen te motiveren om Gods wetten te gehoorzamen door ernstige gevolgen op te noemen, kunnen we als leraren misschien bekendmaken wat een voorrecht het zelfs is om *te weten en te begrijpen* wat de morele wet van God (en het universum) is. En dat is alleen maar het begin. Door de Geest van God deze morele wetten en principes op ons hart en onze gedachten ingeprent hebben, zodat we zijn karakter kunnen weerspiegelen, is een voorrecht dat ons begrip bijna te boven gaat, om maar niet te spreken van de geweldige en ontelbare zegeningen die volgen (Jeremia 31:35, Romeinen 8:4). Stel dit

tegenover massale verwarde moraliteit en consistent (samenhang vertonend) leed in de wereld en je zou hopen dat mensen in de rij zouden gaan staan om van Gods wetten te leren en hun leven hierdoor te laten veranderen (Jesaja 60:1–3, Micha 4:2).

Deel II: In het leven toepassen

Praat over:

1. Wat zijn vandaag de verschillende wereldbeelden die voor het kwaad en tyrannie een open deur achterlaten om een vaste voet in de maatschappij te krijgen? Hoe kan men verklaren dat aan deze wereldbeelden kan worden vastgehouden door types die buitengewoon vriendelijk/aardig zijn en, zoals het gezegde luidt, ‘geen vlieg kwaad zouden doen’?
2. Frankl voorziet in een definitie van de mens en de gevolgen van die definitie: ‘Als we de mens voorstellen als een automaat van reflexen, als een gedachtenmachine, als een bundel instincten, als een marionet van driften en reacties, als louter een product van instinct, erfelijkheid en milieu, voeden we het nihilisme waarvoor de moderne mens, in elk geval, vatbaar is.’ Op wat voor manieren ondersteunt de evolutietheorie dit gevaarlijke wereldbeeld?
3. Het christelijke wereldbeeld houdt vast aan een hoge opvatting van de mensen. Hier zijn twee redenen waarom:
 - a. We zijn door God geschapen; we zijn om die reden van Hem en moeten volgens zijn criteria, niet die van iemand anders, worden behandeld (Jesaja 43:1).
 - b. We zijn verlost door het bloed van Gods Zoon, en om die reden is onze waarde onvoorstelbaar (Openbaring 5:9).

Noem alle tegenslagen/kwaden op waarmee we sociaal en individueel worden lastiggevallen, die tenminste zouden beginnen te worden opgelost, als bovenstaande twee Bijbelse waarheden in iemands wereldbeeld werden opgenomen.

Les 5 Jezus als de grote leraar

24-30 oktober

Deel I: Commentaar

Illustratie

Wie is dan toch Jezus van Nazaret? Het antwoord hangt vaak af van wie dit vraagt. Tijdens een bijeenkomst werd ik door een predikant van een andere kerk gevraagd wie ik dacht dat Jezus was. Vanwege de context en wie dit vroeg, wist ik wat hij wilde. Hij wilde *niet* weten of Jezus de Messias of de openbaring van de Vader of onze beste vriend was. Hij wilde weten of ik geloofde dat Jezus de eeuwige, preëxistente (reeds bestaande), almachtige, alwetende, al-alles-nog meer was, die bevestigt dat Jezus werkelijk God is. De discipelen, aan de andere kant, gaven een ander antwoord dan ik gaf. Het verslag van Matteüs antwoordt met: ‘U bent de messias (andere vertalingen: ‘de Christus’), de Zoon van de levende God’ (Matteüs 16:16). De tekst condenseert met Lucas die zegt: ‘De door God gezonden Messias’ (andere vertalingen: ‘De Christus Gods’) (Lucas 9:20) en Marcus zegt eenvoudig ‘de messias’ (andere vertalingen: ‘de Christus’) (Marcus 8:29). Kennelijk was Jezus als Messias de issue die tijdens zijn dienstwerk duidelijk naar voren kwam. Naarmate de tijd verdergaat, veranderen soms de issues en vragen omtrent Jezus. Hoewel Jezus niet verandert, is het misschien nuttig om, gebaseerd op context en ons gehoor, onze nadruk te wijzigen in de manier waarop we Hem presenteren.

Wie Jezus is, kan op verschillende manieren worden bekendgemaakt. Houd in gedachten dat het gehoor de opties helpt beperken. Hier is een extreem voorbeeld: Een jonge jongen op zijn sterfbed hoeft niet te horen van de hypostatische (zelfstandige) vereniging van Jezus’ goddelijke en menselijke natuur, zoals (helder) verwoord door het Concilie van Chalcedon. Hij heeft een Vriend nodig die troost. Andere plaatsen van samenkomst bieden gelegenheid voor wetenschappelijke discussie over de details van de persoon van Christus. Het is vereist als leraren dat we verschillende dienstwerksettings herkennen en Christus goed genoeg kennen om precies het juiste aspect van zijn persoonlijkheid te delen, dat het best bij het moment past.

De Schrift

‘De fakkel doorgeven’ is een Engels idioom dat teruggrijpt naar Griekse hardlopers die een fakkel doorgeven in een estafette, waarin een laatste hardloper de finishlijn passeert met de fakkel in de hand. De Schrift onthult een doorgeven van de fakkel dat tegelijkertijd zowel spannend als ontzuenderend is. Zoals de les naar voren brengt: Jezus is g om te openbaren hoe de Vader is. In zekere zin gaf de Vader een fakkel door aan de Zoon, zodat het aangezicht van de Zoon het karakter van de Vader voor onze blik zou verlichten. Hier zijn daarom enige Bijbelse fragmenten:

- ‘In [Jezus] **schittert Gods luister**’ (Hebreeën 1:3).
- Jezus is ‘de **afdruk van [Gods] wezen**’ (Hebreeën 1:3, NBG).
- ‘. . . de luister van Christus, **die het beeld van God is**’ (2 Korintiërs 4:4).
- ‘. . . verlichting met de kennis van **de heerlijkheid van God in het aangezicht van Jezus Christus**’ (2 Korintiërs 4:6, HSV).
- ‘**Wie [Jezus] gezien heeft, heeft de Vader gezien**’ (vgl. Johannes 14:9).

Er is geen twijfel dat nieuwtestamentische auteurs willen dat wij concluderen dat, als we Jezus zien, we een nauwkeurig beeld aanschouwen van hoe de Vader is.

Jezus volbrengt dus zijn etappe. Geeft Hij de fakkel door? Ja, dat doet Hij. Natuurlijk blijft Hij het meest volmaakte beeld van zijn Vader, en zal dit altijd blijven, maar Hij geeft de fakkel door aan zijn volgelingen als uitdrukking van gedeelde verantwoordelijkheid en voorrecht.

Merk de ‘opdracht’ op die Hij aan zijn discipelen geeft—een opdracht die misschien nog belangrijker is dan wat gewoonlijk de Grote Opdracht wordt genoemd (Matteüs 28:18-20). Na twee keer vrede over zijn discipelen te hebben uitgesproken, kondigt Hij af: ‘Zoals de Vader

Mij heeft uitgezonden, zo zend Ik jullie uit' (Johannes 20:19, Johannes 20:21). Nooit is het woordje 'zoals' met zoveel betekenis geëerd. Net zoals de Vader Jezus heeft gezonden om de wereld te laten zien wie Hij (de Vader) is, zendt Jezus ons nu om de wereld te laten zien wie Hij (Jezus) is. De fakkel is doorgegeven

Het is geen wonder dat het leggen van deze heilige last op de schouders van de discipelen door Hem, omsloten is door twee daden waarmee Christus hen machtigt. Ten eerste: Hij spreekt 'vrede' over hen uit, terwijl Hij hen naar zijn littekens laat staren. Hij maakt zijn gewaad langzaam los, zodat zij zijn met een speer doorstoken zij kunnen zien en aanraken, en zijn handen met littekens kunnen vasthouden. 'Raak Mij aan en zie . . .' (Lucas 24:39, HSV). En terwijl ze dicht bijeen rond hun opgestane Heiland staan, zegt Hij opnieuw: 'Ik wens jullie vrede!', alsof Hij een verband wil leggen tussen zijn wonden en de vrede waarmee Hij hen zegent (Johannes 20:19–21). Ze hebben nu vrede—een *shalom*—die werkelijk alle verstand te boven gaat en hen in verzoening met God binnenleidt (Filippenzen 4:7, Romeinen 5:1). Hij vertelt hen dan dat Hij hen uitzendt op de manier waarop zijn Vader Hem heeft uitgezonden, maar niet voordat Hij één laatste handeling doet. Hij blaast over hen heen (andere vertalingen: 'op hen') en zegt: 'Ontvangt de heilige Geest' (Johannes 20:22). Dit zal het geheim van hun succes zijn. De vernieuwende en machtigende invloed van de Geest van God zal hen in staat stellen hun Heiland te weerspiegelen.

Bij het nadenken over Jezus die de fakkel van openbaring aan zijn volk doorgeeft, komen een aantal verzen in gedachten, die het idee versterken dat we met zo'n doel geschapen en verlost zijn.

1. Jezus is Gods evenbeeld (NBG: 'de afdruk van zijn wezen') (vgl. Hebrëen 1:3) en de mens is als Gods evenbeeld gemaakt, zoals we lezen: 'Laat Ons mensen maken naar ons beeld' (Genesis 1:26, NBG).
2. Jezus is het evenbeeld van God, maar wij moeten naar het beeld van Jezus worden hersteld: 'Wie Hij al van tevoren heeft uitgekozen (andere vertalingen: 'gekend'), heeft Hij er ook van tevoren toe bestemd om het evenbeeld te worden van zijn Zoon (HSV: 'om aan het beeld van Zijn Zoon gelijkvormig te zijn')' (Romeinen 8:29). 'Wij allen nu, die . . . de heerlijkheid van de Heere . . . aanschouwen, worden van gedaante veranderd *naar* hetzelfde beeld' (2 Korintiërs 3:18, HSV).
3. Jezus is het licht voor de (andere vertalingen: 'der') wereld (Johannes 8:12), maar dan zijn wij dat ook: 'Jullie zijn het licht in (andere vertalingen: 'van') de wereld' (Matteüs 5:14).
4. Jezus is het Woord dat mens (andere vertalingen: 'vlees') is geworden (Johannes 1:14) in wie 'heel de volheid van de Godheid lichamenlijk woont' (Kolossenzen 2:9, HSV); in het verlengde hiervan wordt het volk van God 'het lichaam van Christus' genoemd (1 Korintiërs 12:27).

De lijst met parallellen gaat door tussen Jezus' opdracht om de waarheid over God aan deze wereld te openbaren en hoe Hij zijn volk geschikt heeft gemaakt om diezelfde opdracht voort te zetten. Ons gebed is dat we tot het einde toe de fakkel zullen dragen die ons door Christus is overhandigd, om de wereld met de kennis van zijn karakter te verlichten.

Illustratie

Een opwekkingsprediker opperde eens enige gedachten over het zijn van Gods beelddragers. Zoals aangestipt in de les, spreekt Hebrëen 1:3 over Christus als het *karakter* (SV: 'het uitgedrukte Beeld') van de Vader. Het Griekse *karakter* duidde eerst op het graveerinstrument dat door een graveerder werd gebruikt. Uiteindelijk duidde het op het teken of de afdruk die met het instrument werd gemaakt, een afdruk zoals je gewoonlijk op een munt zag. Het doel was om een exacte weergave van de afbeelding van de koning op die munten te maken. Jezus werd eens een vraag gesteld of het toegestaan was de keizer belastingen te betalen. Hij vroeg om een munt en vroeg zijn gehoor van wie de afbeelding op de munt was. Ze antwoordden: 'Van de keizer', waarna Jezus zijn beroemde zin zei: 'Geef dan wat van de keizer is aan de keizer' (Matteüs 22:21). Op dezelfde wijze zal Jezus op een dag naar deze aarde terugkeren en naar zijn eigen 'munten' zoeken. Wanneer Hij dit doet, hoeft Hij alleen maar dezelfde vraag te stellen die Hij 2.000 jaar geleden stelde: Van wie is de afbeelding op deze munten te zien? Als

we het beeld van Christus dragen en de naam van de Vader op ons voorhoofd afgedrukt hebben (Openbaring 22:4), dan zal het goed nieuws zijn om te horen: ‘. . . geef aan God wat God toebehoort.’ God zal zijn munten inzamelen en wij kunnen naar huis gaan—eindelijk.

Deel II: In het leven toepassen

Spreken als een christen, naar de kerk gaan als een christen, leerstellingen verklaren als een christen en jezelf een christen noemen, zijn nooit een vervanging voor het werkelijk christen zijn. Er is geen populatie die dit verschil beter begrijpt dan onze kinderen die elke beweging gadeslaan die hun ouders, hun onderwijzers/leraren en hun godsdienstige leiders maken. Ze zijn misschien niet in staat om het helder te verwoorden, maar ze waarderen ofwel bewust ofwel onbewust adventistische onderwijs gebaseerd op hoe Adventisten leven. Dit is de onderste regel/het eindresultaat. Hierom is het dragen van het beeld van God in ons dagelijks leven niet onderhandelbaar, als we adventistisch onderwijs willen zien slagen.

Discussievragen:

1. Hoe weet iemand of hij of zij een echte/oprechte christen is?
2. Hoe zou verantwoordelijkheid een rol moeten spelen in een confessioneel beroep, waar één onderwijzer/leraar of leider op honderden of misschien duizenden kinderen invloed kan hebben?
3. Hoeveel zouden we moeten vertrouwen op feedback van studenten, om te bepalen of iemand een vrome onderwijzer/leraar is, die in dienst zou moeten blijven?
4. De titel van deze les is: ‘Jezus als de grote leraar’. Denkt u dat dit idee luid en duidelijk in onze gezinnen en scholen overkomt? Zo niet: hoe kunnen we onze kinderen onderwijzen op een manier die hen ertoe brengt te zeggen: ‘Ik ben vandaag door Jezus onderwezen’?

Les 6 Meer lessen van de grote leraar

31 oktober-6 november

Deel I: Commentaar

De Schrift: Jezus' wereldbeeld en de neerwaartse spiraal

Hoe moeilijk het ook is om toe te geven voor de aanhanger van het evolutionaire, progressieve, humanistische wereldbeeld, het kwaad is echt en het komt rechtstreeks uit het menselijke hart voort. We zijn geen slachtoffers; we zijn daders. Jezus, de grote leraar, zei het zo: 'Want van binnenuit, uit het hart van de mensen, komen slechte gedachten, seksuele immoraliteit, diefstal, moord, overspel, begeerte, slechtheid, bedrog, sensualiteit, afgunst, laster, hoogmoed, dwaasheid. Al deze slechte dingen komen van binnenuit.' (vgl. Marcus 7:21-23).

In zekere zin zijn wij *allemaal* slachtoffers, omdat de zonden van iedereen golfjes uitzenden, die op iedereen invloed hebben. Kennelijk worden sommigen dieper getroffen dan anderen. We erkennen dat. Zelfs te midden van ons leed is het echter nuttig te bedenken dat onze zonden anderen hebben pijn gedaan, opdat we onze medemens niet 'in een wurggreep nemen en hem toebijten: Betaal me alles wat je me schuldig bent!' (vgl. Matteüs 18:28) en vergeten dat onszelf 'tienduizend talent' is kwijtgescholden (Matteüs 18:24).

Wanneer we Genesis bestuderen en het wereldbeeld vangen/vastleggen dat daar wordt afgebeeld, bestuderen we de voornaamste bronnen die al Jezus' onderwijs hebben gevormd en context gegeven. Dit is cruciaal, omdat velen van ons in wereldlijke culturen leven, die het begrip van zonde geringschatten of op z'n minst dit proberen te minimaliseren. Dit is tegengesteld aan het Genesisverslag, waarin de snelheid en intensiteit van één enkele zonde een sneeuwbaaleffect heeft in een lawine van slechtheid. Adam en Eva begaan één enkele daad van ongehoorzaamheid en het volgende dat ze weten is dat ze een dode zoon hebben—van verboden vrucht naar broedermoord in één enkele generatie. Dit zijn de Schriften waarmee Jezus werd grootgebracht. Hierom, hoewel Hij vol barmhartigheid/vergevensgezindheid, genade en liefde was, minimaliseerde Hij nooit het begrip of de gevolgen van de zonde. Merk de flow van het verhaal in Genesis op, de bron van Christus' wereldbeeld:

1. Alles begint 'zeer goed' (Genesis 1:31)
2. Verboden vrucht(en) gegeten (Genesis 3:6)
3. Zich verbergen en de schuld geven (Genesis 3:8-13)
4. Moord (Genesis 4:8)
5. Risico op moord en Gods zeventvoudige wraak (Genesis 4:14, 15)
6. Moord/doodslag en een roep om zeventenzeventig malige wraak (SV: 'seventigmaal sevenmaal') (Genesis 4:23, 24)
7. Wereldomvattende slechtheid; alles wat werd uitgedacht was steeds even slecht (vgl. Genesis 6:5)

De mensen worden op zoveel manieren uit het paradijs van Eden weggenomen. Adam en Eva worden uit Eden verjaagd en vertrekken vermoedelijk uit de *oostelijke* ingang die een wachter tegen terugkeer beschermt (Genesis 3:24). Als Kaïn wordt verbannen, 'ging . . . [hij] bij de HEER vandaan (HSV: 'weg van het aangezicht van de HEERE') . . . ten *oosten* van Eden' (Genesis 4:16, *cursivering toegevoegd*). De toren van Babel, een monument van menselijke arrogantie en dwaasheid, bevindt zich in het *oosten* (Genesis 11:2). Naar het oosten trekken betekent steeds verder van Eden en de aanwezigheid van God vandaan gaan. De neerwaartse spiraal van de mensheid vanuit haar oorspronkelijke/ongerepte toestand stelt allesomvattende oordelen van God in werking. Hij maakt de wereld 'ongeschapen' door deze tot haar waterachtige embryonale vorm terug te brengen (zie Genesis 1:2, Genesis 7:18) en begint eigenlijk opnieuw, met dieren en al. In een fascinerende combinatie van oordeel en genade/vergevensgezindheid wordt *dezelfde schatting* van de slechtheid van de mensen, die het oordeel van de zondvloed heeft gemotiveerd, nu gegeven als de reden voor het aanreiken van genade met een belofte dat Hij de vernietiging nooit zal herhalen (Genesis 6:5,

Genesis 8:21). Vandaar vernietigt God, bij de toren in Shinar, in overeenstemming met zijn belofte, de slechtheid niet; Hij verjaagt deze (Genesis 11:8).

De Schrift: de fundamente

Om ons bewust te zijn van de ‘zondigheid van de zonde’ en ervoor te zorgen dat God niet de schuld krijgt, is het belangrijk terug te gaan naar het begin. God makes ‘goed’ spul. Dit zegt Hij zeven keer in Genesis 1 (Genesis 1:4, 10, 12, 18, 21, 25, 31). En dat is alleen maar het eerste hoofdstuk van de Bijbel. Door middel van een zorgvuldig lezen van Genesis (en de rest van de Schrift) kan worden toegevoegd dat Hij *alleen* goed spul maakt. We hebben al de fundamentele grondslag die God vrijspreekt van verwijtbaarheid dat ‘Hij de duivel heeft geschapen’ of verantwoordelijk is voor de zonde en het lijden. De reden waarom de scepticus of twijfelaar zo gauw deze schuld op Hem werpt, is omdat het een overduidelijke afleiding is van dat waar de bron van het kwaad en het lijden werkelijk vandaan komen—en dat is van de scepticus en degene die aan zichzelf twijfelt zélf en van de rest van de schepping, zowel menselijk als hemels.

Wat voor verzonnen dilemma’s men ook heeft over hoe een ‘goede’ schepping slecht kan worden, dit kan volkomen worden opgelost/weggenomen, als men een eigenschap van het universum erkent, die zo alomtegenwoordig is dat zij praktisch onzichtbaar is. Deze eigenschap is de mogelijkheid tot verandering. Ten eerste: niemand zou een *onveranderlijk* universum (geen beweging, geen vastgestelde/tot wet verheven beslissingen, geen zelfbeschikking, geen groei, etc.) boven een *veranderend* universum kiezen. Ten tweede: met ‘verandering’ in het paradigma (voorbeeld/model) viert de mensheid haar prestaties (veranderingen) op talloze bont geschakeerde manieren, maar zouden we ze überhaupt vieren als al was bepaald dat verandering slechts in één richting zou gaan? Vieren velen het feit dat ballen naar beneden rollen? Als mensen slechts één kant op konden ‘rollen’, zou dit een reden voor observatie, maar nooit om te vieren kunnen zijn. Woorden als vrijheid, moraliteit, rechtvaardigheid, vriendelijkheid, liefde en elke andere denkbare deugd van de mensen zouden van hun betekenis worden ontdaan. Gezien de keuzes van een onveranderlijk universum, een bepaald veranderend universum of een universum dat onbelemmerd verandert, zouden de meesten dus voor keuze drie kiezen, hoewel deze de deur opent naar werkelijke veranderingen die we als slecht of pijnlijk/moeilijk beschouwen. Het is dus geen echte paradox dat iets goeds slecht kan worden.

De sceptici: Welke weg is naar beneden?

De hoofdstukken 3-11 van Genesis zijn er getuigen van dat het een fout is geweest om zich door het voorstel van de slang te laten leiden. De dingen waren ‘goed’ geweest, maar dit waren ze niet langer. De mensen zijn er niet op vooruitgegaan, goddelijk geworden of aan de dood ontsnapt (Genesis 3:4, 5). Het is het vermelden waard dat de neerwaartse trend van de mensheid in het Bijbelverslag de tegenovergestelde schildering is van wat in het Sumerische verhaal over de zondvloed wordt gevonden. Het verschil is dat de Mesopotamische literatuur optimistisch is over het bestaan van de mens. In die verslagen begint de mens niet volmaakt, maar nadat de goden zich tegen hem keren in de zondvloed, doet hij het beter; hij *gaat vooruit/ontwikkelt zich*. Het Bijbelverslag gaat in de tegenovergestelde richting ‘en het pessimistische oogpunt dat hieruit voortvloeit, zou niet méér kunnen verschillen van de strekking van het Sumerische verhaal.’ (Thorkild Jacobson, ‘The Eridu Genesis,’ *Journal of Biblical Literature* 100 [1981], blz. 529.

De ironie hier is natuurlijk dat het voor kritische geleerden en leken gebruikelijke kost is geweest om het Bijbelverslag in twijfel te trekken vanwege Mesopotamische verhalen over de zondvloed. Als de details van die parallele verhalen de geldigheid van het Bijbelverslag echter op losse schroeven stellen, dan stelt de optimistische progressieve filosofie van deze mythen het progressieve humanistische wereldbeeld op losse schroeven? Een andere vraag: als de parallellen sceptici ertoe brengen het Bijbelverslag in de mythencategorie terecht te doen komen, brengen de antiparallellen hen er dan toe dit uit die categorie te verwijderen? Jonge mensen zullen worden geconfronteerd met anti-theïstische en anti-Bijbelse

wereldbeelden, hoe verder zij de educatieve ladder beklimmen. Laten we ervoor zorgen dat het Zevende-dags Adventistisch onderwijs hen voorbereidt om voor de voorbereiding op te staan.

Door de hele Schrift heen boezemt God hoop in dat op een dag de dingen in hun oorspronkelijke volmaaktheid hersteld zullen worden. Jezus, de Immanuel zoon (God met ons [Matteüs 1:23]), die te midden van zijn schepping ‘tabernakelt’ (zie Johannes 1:14) en de terugkeer van het ‘koninkrijk van God’ aankondigt/bekendmaakt—dit was de beginnende vervulling dat de mensen opnieuw binnen de aanwezigheid van God terug zouden gaan, terug binnen Eden om voorgoed met God te leven (Openbaring 21:3).

Deel II: In het leven toepassen

Als we praten over het toepassen op ons leven van wat we uit de Schrift leren, is het nuttig om te vragen: ‘Hoe pas ik alles op mijn leven toe?’ We passen elke dag een hele reeks theorieën (over wat dan ook) op ons leven toe. Hoe we het onderwijs van Jezus op ons leven moeten toepassen, verschilt waarschijnlijk niet te veel van hoe en waarom we iets anders op ons leven toepassen. Hier zijn enige ideeën die uw studenten een zetje kunnen geven van puur theorie naar praktijk.

1. Vraag groepsleden om zichzelf volledig in de relevante literatuur te verdiepen: Moedig hen aan te lezen, lezen en nog iets te lezen, totdat ze ervan overtuigd zijn dat ze een belangrijke waarheid hebben ontdekt.
2. Discipelen zijn leerlingen: Heeft u ooit een leerling gadeslagen? Studenten kijken naar de meester, ze volgen zijn strepen/halen en ze doen hem na op elke manier die ze kunnen.
3. Nodig uw studenten uit om te delen wat ze hebben geleerd. Tweeduizend jaar geleden zei Seneca: ‘Mensen leren terwijl ze onderwijzen.’ Materiaal raakt ingesleten als we het onderwijzen.

Terwijl ze als discipelen van Christus van deze drie principes gebruik maken, zouden uw studenten onder gebed (1) zichzelf in zijn onderwijs moeten verdiepen, (2) zorgvuldig moeten observeren hoe Hij leefde en die beelden de hele dag in hun hoofd moeten hebben, zodat zij als Hem handelen en (3) een gewillig oor moeten vinden om te delen wat ze hebben geleerd en wat hun ervaring is geweest.

Les 7 Aanbidding in het onderwijs

7-13 november

Deel I: Commentaar

De Schrift

Alle christenen geloven dat God zou moeten worden aanbeden; en daar eindigt de consensus (algemene opvatting). Hoe te aanbidden, wanneer te aanbidden, waar te aanbidden, hoe vaak we aanbidden, enzovoort zijn enige van de kwesties die voor overdenking en studie in aanmerking komen. De twee uitersten om te vermijden, zouden kunnen zijn om te concluderen dat er één enkele uniforme manier is om God te aanbidden, die elk onbeduidend detail omvat. Cultuur, omstandigheden, beschikbaarheid (e.g.: heeft elke gelovige toegang tot een kerkgebouw?) en in zekere mate het karakter en de persoonlijkheid van de aanbidder, zullen invloed hebben op hoe aanbidding eruit ziet. Het andere uiterste is, natuurlijk, om te denken dat aanbidding gewoonweg een kwestie van persoonlijke voorkeur is en dat God alle vormen van aanbidding compleet zal aanvaarden. De vraag die we moeten stellen is: Wat vertelt de Bijbel ons over aanvaardbare vormen van aanbidding? Hoe weten we zelfs dat God voorkeuren voor aanbidding heeft? Simpel: Hij heeft het ons verteld.

Een vrouw brengt aanbidding ter sprake

Toen Jezus de vrouw bij de bron aansprak, ontwikkelde het gesprek zich tot het ongemakkelijke onderwerp van voorbijge mislukte relaties en huidige ongeoorloofde relaties (Johannes 4:18). Zoals ieder van ons zou doen, ontweek zij die gevoelige kwestie en verlegde de focus, in dit geval, naar omstreden nationale aangelegenheden. Als terloopse opmerking toont Jezus vriendelijke wijsheid en tact, door niet langs die oorspronkelijke historische lijnen te werk te gaan, maar in plaats hiervan de vrouw zich laat heroriënteren. Jezus is geïnteresseerd in overtuigen, niet in te schande maken. Terugkerend naar hun gesprek, neemt de vrouw haar gouden kans om een profeet te laten beslissen over de kwestie van een pittig onderwerp, die over juiste plaatsen van aanbidding gaat (Johannes 4:20). Als hem keuzes worden aangeboden, stelt Jezus' klassieke/kenmerkende antwoord van geen van beide (Johannes 4:21, Johannes 9:3) tegelijkertijd niet alleen teleur, maar onderwijst dit ook. Hij vervolgt met een zeer toepasselijke waarschuwing: 'Maar er komt een tijd, en die tijd is nu gekomen, dat wie de Vader echt aanbidt, Hem aanbidt in geest en in waarheid. De Vader zoekt mensen die Hem zo aanbidden, want God *is* Geest, dus wie Hem aanbidt, moet dat doen in geest en in waarheid' (Johannes 4:23, 24; *cursivering toegevoegd*). Drie zinsdelen uit deze verzen vertellen ons dat God voorkeuren heeft wat betreft aanbidding:

1. De kwalificerende (bepalende) uitdrukking 'wie de Vader echt aanbidt'.
2. Het feit dat de 'Vader' een specifieke categorie aanbidders 'zoekt . . . , die Hem zo aanbidden'.
3. Het zinsdeel waarop de nadruk wordt gelegd, dat wie zou aanbidden, 'dat moet doen' op een specifieke manier.

Deze punten zouden ons uit ons subjectivisme moeten schudden en onze neiging om af te gaan op eerlijkheid als de enige toets op aanvaardbare aanbidding. Oprechte bedoelingen hebben is een *noodzakelijke* voorwaarde voor 'echte' aanbidding, maar deze zou niet als de *enige* voorwaarde moeten worden beschouwd. Achteraf gezien zijn we dankbaar dat de Samaritaanse vrouw over het onderwerp van aanbidding begon, omdat dit heeft geleid tot het optekenen van Jezus' gedachten over dit onderwerp. Dit zijn gedachten die voor ons belangrijk zijn om in ons op te nemen, omdat aanbidding een beslissende kwestie is, zo niet *de* beslissende kwestie, in de afsluitende gebeurtenissen in de geschiedenis van de aarde.

Ter ondersteuning van het idee dat God kieskeurig kan zijn in de manier waarop Hij wordt aanbeden, hoeft men alleen maar de voorschriften wat betreft het heiligdom in de boeken Exodus en Leviticus na te lezen. Deze gedeelten van de Schrift zijn ook instructief (leerzaam) wat betreft het onderwerp van aanbidding. De pure inhoud van de voorschriften, de

specificiteit hoe ze moeten worden uitgevoerd en de ernstige gevolgen als ze niet worden uitgevoerd zoals het moet, ondersteunen het idee dat God echt waarde hecht aan de manier waarop Hij moet worden aanbeden.

Een andere vrouw brengt aanbidding ter sprake

Aan de keerzijde is er ten minste één voorbeeld waarbij een man God spontaan in een moment van vrije expressie aanbad. Dit maakte, op zijn beurt, zijn echtgenote boos, die meende dat hij zichzelf belachelijk maakte. Er staat geschreven dat David ‘vol overgave voor de HEER danste’, toen de ark Jeruzalem binnen werd gebracht (2 Samuel 6:14). Dit moment was vol offergaven en ‘onder gejuich en stoten op de ramshoorn’ (vgl. 2 Samuel 6:13-15). Zijn enige verdediging naar zijn beledigde vrouw, Michal, toe was dat zijn daden ‘voor de HEER’ waren (2 Samuel 6:21). Dat is de oplossing. Zijn focus lag op vieren en God aanbidden. Hij voegt zelfs toe: ‘Ja, ik zal mij nog geringer gedragen dan ik deed; ik zal onaanzienlijk zijn in eigen ogen . . . (2 Samuel 6:22, NBG). Dit vlakt een mogelijk vertekend beeld van God uit, dat sommigen kunnen ontlenen aan de ontelbare voorschriften die met het heiligdom verbonden zijn, en herinnert ons eraan dat er een spontane en subjectieve kant aan aanbidding is, die óók aangenaam voor de Heer is.

De les doet duidelijk deze balancerende bezorgdheden uitkomen en maakt gebruik van de nadruk die Jezus erop legt dat de Vader moet worden aanbeden in ‘geest en in waarheid’ (Johannes 4:24). We moeten de waarheid hebben van wat God verlangt, samen met volledig betrokken harten en gedachten die ontvankelijk zijn voor de heilige Geest. Is er echter een mogelijkheid dat wat wij als de God van de christenen bestempelen, niet de God van de Bijbel is, maar een god die we zelf hebben gecreëerd? Misschien betekent het aanbidden van God ‘in waarheid’ dat we er zeker van zijn dat we een waar beeld van God in onze gedachten hebben.

Lessen uit de sociologie

Hoe bedenken samenlevingen vaak hun ideeën over God? Eén theorie, die intensief put uit de filosofie van de vader van moderne sociologie, Emile Durkheim, oppert dat, ten eerste, samenlevingen een stel karaktereigenschappen en waarden ontwikkelen, waarvan zij geloven dat deze hun overleving veilig zullen stellen. Ten tweede: zij symboliseren hun karaktereigenschappen en waarden door middel van een dier. Naar dat dier wordt verwezen als een totem en de totem is de voorstelling van de karaktereigenschappen en waarden van een stam. We maken allemaal in zekere mate gebruik van totemische taal. In het westen zeggen we dingen als ‘Sterk als een *os*’ of ‘Wijs als een *uil*’ of ‘Sluw als een *vos*’. Fase drie vindt plaats als, beetje bij beetje, de stam het dier begint te aanbidden, dat een symbolische voorstelling van haar eigen karaktereigenschappen en waarden is. Nu wordt het punt duidelijk. Als samenlevingen eindigen met het aanbidden van een godheid die gewoonweg een collectieve manifestatie van haar eigen karaktereigenschappen en waarden is, dan is religie niets meer dan een stam mensen die zichzelf aanbidt. Mensen denken misschien dat deze handelwijze alleen geldt voor een of andere primitieve stam buiten de westerse cultuur, maar zij zouden niet zo haastig met hun conclusies moeten zijn. Er zit misschien veel waarheid in het adagium (de spreuk): ‘God heeft ons misschien naar zijn beeld geschapen, maar wij hebben besloten hetzelfde te doen’ (George Bernard Shaw). Lucifer in de tuin heeft een beeld van God geschilderd als een beperkende, liegende (‘Julie zullen helemaal niet sterven’), onzekere (bedreigd bij het vooruitzicht op de verhevenheid van de mens) godheid (Genesis 3:1-6). We zouden echter moeten zeggen dat Lucifer een nogal nauwkeurig beeld van zichzelf heeft geschilderd.

Adventisten, jong en oud, onderwijzen om de neiging uit de weg te gaan God (kenmerkende) eigenschappen toe te schrijven, die niet van Hem zijn, zou een prioriteit moeten zijn. Het verbod om wat voor ‘godenbeelden’ (andere vertalingen: ‘(gesneden) beeld’) dan ook te maken (Exodus 20:4, 5), zou bedrieglijke geestelijke beelden moeten omvatten, die ‘gesneden’ kunnen worden op het hart en de gedachten van jonge mensen en daarna worden aanbeden. God heeft ons wijselijk eraan herinnerd dat zijn wegen niet als onze wegen zijn (Jesaja 55:8, 9) en dat Hij ‘God [is], en geen mens’ (vgl. Hosea 11:9).

Deel II: In het leven toepassen

Hier zijn een paar voorbeelden en beknopte beschrijvingen van aanbidding die discussie voor dagelijkse aanbidding zouden moeten voortbrengen.

1. Er is gezegd: 'Aanbidding is de onderwerping van ons hele wezen aan God. Het geweten wordt aangescherpt door zijn heiligheid; de geest wordt gevoed met zijn waarheid; de verbeelding wordt gezuiverd door zijn schoonheid; het hart wordt geopend voor zijn liefde; de wil wordt ondergeschikt gemaakt aan zijn doel—dit alles gebundeld in verheerlijking.' (William tempel). Hoe kunnen we elk van deze punten dagelijks beleven?
2. 'Isaak ging tegen het vallen van de avond uit om te peinzen in het veld' (Genesis 24:63, NBG; (H)SV: 'bidden'/NBV: 'treuren'). U zou ook peinzen als uw nooit-eerder-ontmoete echtgenote spoedig in aantocht was, rijdend op een kameel. Omdat het woord *peinzen* een *hapax legomenon* is (een woord dat maar één keer in de Bijbel voorkomt), twifelen we aan de betekenis ervan. Niettemin, als je buiten in de natuur alleen met God bent, en met een levensveranderende gebeurtenis aan de horizon (letterlijk), lijkt aanbidden en diep nadenken over God toepasselijk. Wat voor plaatsen, momenten en methodes zijn voor de studenten in uw groep gunstig/bevorderlijk gebleken om te aanbidden?
3. Interessant genoeg is de eerste keer dat het Nederlandse woord *aanbidden* in de Bijbel voorkomt, als Abraham tegen zijn knechten zegt dat hij en zijn zoon 'daarginds heengaan' om te aanbidden (vgl. Genesis 22:5, NBG). Het verlossingsverhaal wordt geëchood in de ervaring die Abraham en Isaak op de berg Moria delen. Hoe kan het verlossingsplan onze persoonlijke aanbidding verrijken en als richtlijn hiervoor dienen?

Les 8 Onderwijs en verlossing

14-20 november

Deel I: Commentaar

Illustratie

Deze les heeft het belang naar voren gebracht, om God in the positie van de goddelijke leraar te zien en ons als zijn studenten. Het kroonjuweel van zijn onderwijs is het verlossingsplan en herstel van deze verloren wereld. We moeten niet alleen over dit plan leren, we moeten het daarna met anderen delen. Het probleem is dat het hoe langer hoe moeilijker wordt om de waarheden van het evangelie bekend te maken aan een cultuur die niet enige van de vooronderstellingen deelt, die een christelijk wereldbeeld ondersteunen.

Bijvoorbeeld: een christen wil misschien getuigen door een favoriet Bijbelvers met een vriend(in) aan de universiteit te delen, maar beseft gauw dat de vriend(in) de Bijbel als een verzameling mythen ziet, met geen enkele geloofwaardigheid. Wat nu? Als de christen de Bijbel overslaat en zonder omwegen begint te verklaren hoe God Jezus heeft gezonden om voor onze zonden te sterven, wordt hij of zij met een minachtende blik bejegend met betrekking tot het woord *zonde*. 'Zonde?' glimlacht de vriend(in) zelfgenoegzaam. 'Zonde is een achterhaald idee uit de dagen waarin godsdienst de samenleving onder controle hield.' We zijn vooruit gekomen voorbij objectieve moraliteit. Met andere woorden: wat voor u misschien een 'zonde' is, is in een andere cultuur misschien een deugd. De christen vecht om onbewogen te lijken en zegt in een laatsteultieme poging dat Jezus 'de weg, de waarheid en het leven' is en dat redding kan worden gevonden in Hem als je gelooft. De vriend(in) geeft de christen op een neerbuigende manier een schouderklopje en merkt op dat postmoderne studies hebben aangetoond dat de term 'waarheid' problematisch is en een terugkeer is naar het tijdperk van moderniteit (periode van het modernisme, ruwweg overeenkomend met de eerste helft van de 20e eeuw). De vriend(in) laat tevredenheid zien, dat de christen een weg heeft gevonden die hem vrede brengt, maar dat hij of zij zich op een ander bevindt. Hun wegen scheiden zich en de christen blijft achter, terwijl hij of zij zich afvraagt waarom die totale kans om te getuigen niet de kant opging zoals gedacht.

Zo mislukt als dat laatste scenario klonk, het brengt ten minste nog een ander probleem naar voren. Het probleem is dat er twee verschillende *reacties* zijn, waartoe de christen wordt aangemoedigd om die toe te passen. Eén is bidden dat zijn of haar studievriend(in) het licht zal zien en geloof zal oefenen, ondanks de bootlading intellectuele argumenten die hem of haar dwingen dit niet te doen. De tweede reactie zou óók zijn om te bidden, maar dan om zichzelf te verdiepen in de relevante academische literatuur of filosofie, Bijbelse en systematische/methodische theologie, geschiedenis, studies over geloof/wetenschap en andere disciplines (vakken/takken van wetenschap) die hem of haar zouden uitrusten om effectief met de sceptische bezorgdheden van de vriend(in) om te gaan. Welke is het dus? Bidden en het laten rusten of profiteren van de democratisering van informatie en proberen zichzelf te onderwijzen op het hoogste niveau dat realistisch is in iemands bepaalde situatie, en óók door te gaan met bidden?

Praat over:

Stel bovengenoemde opvallende vraag aan uw sabbatschoolgroep en u zult zeker vurige antwoorden vanuit beide gezichtspunten van de kwestie krijgen. Eén passage die onvermijdelijk opkomt is 1 Korintiërs 2:1, 2, die luidt: 'Broeders en zusters, toen ik bij u kwam om u het geheim van God te verkondigen, beschikte ook ik niet over uitzonderlijke welsprekendheid of wijsheid. Ik had besloten u geen andere kennis te brengen dan die over Jezus Christus – de gekruisigde.' In de volgende paragraaf wordt deze tekst nader bestudeerd.

De Schrift

Bij een eerste lezing van 1 Korintiërs 2:1, 2 zou men kunnen concluderen dat de enige strategie bij evangeliseren het noemen van Jezus en zijn kruisiging zou moeten zijn.

Argumenten uit de weg gaan, die verbonden zijn met wijsheid en ‘uitzonderlijke’ welsprekendheid, lijkt wenselijk. Er gaan echter wat belletjes rinkelen bij deze interpretatie. Ten eerste: het gaat in tegen veel preken in Handelingen, waarin zorgvuldige argumenten, historisch bewijs en logica allemaal effectief worden gebruikt om anderen van de identiteit van Jezus Christus en van zijn opstanding te overtuigen (e.g.: Handelingen 2, Handelingen 7). In feite wenst Paulus in dezelfde brief deze instrumenten te gebruiken om de waarheid van de opstanding overtuigend te ondersteunen (1 Korintiërs 15). De volgende alternatieve en gecontextualiseerde interpretaties worden ten dele gegeven door J.P. Moreland, een welbekende christelijke apologeet (J. P. Moreland, *Love Your God With All Your Mind* [Colorado Springs: Navpress, 1997], blz. 58).

1. Er is een verkeerd en hoogmoedig gebruik van de rede, dat niet bevorderlijk is om het evangelie te verspreiden. De rede zelf en ‘wijsheid van boven’ kunnen niet onder veroordeling staan, maar alleen het verkeerde gebruik hiervan. ‘Het is *hubris* (overmoed, tarten van het lot) die men op het oog heeft, niet *nous* (geest of intellect). God heeft gekozen voor dwaze (*moria*) dingen die aanstootgevend waren voor menselijke hoogmoed, niet voor het gezonde verstand zoals het moet worden gebruikt. Bijvoorbeeld: het idee van God die gekruisigd werd, was zo aanstootgevend dat de Griekse geest dit moreel weerzinwekkend zou hebben geacht.’
2. Paulus had ook het gebruik van de Griekse redekunst in gedachten kunnen hebben gehad. Griekse redenaars gingen er prat op dat ze in staat waren voor de juiste prijs elke kant van een kwestie overtuigend te bespreken. De waarheid van een kwestie wordt in deze context ondergeschikt en de prijs gaat naar al wie de best uitgevoerde, meest perfecte redevoering geeft. Het kan goed zijn dat Paulus zich van deze methodes heeft willen distancieren.
3. Het kan ook zijn dat Paulus pleit voor de ontoereikendheid van pure rede alleen om het evangelie bekend te maken. Het is ten eerste niet mogelijk te beginnen met principes van logica en conclusie en op een of andere manier tot een gekruisigde en opgestane goddelijke Heiland te komen. Openbaring, apostolisch/profetisch getuigenis, het trekken door de heilige Geest en geloof/vertrouwen zijn noodzakelijke bestanddelen, samen met gezond verstand, om de beweging te maken van ongelooft naar een toewijding aan Christus.

Er is een en ander waarvan Paulus zegt dat het moeilijk te begrijpen is (2 Petrus 3:16). Context helpt. Ook omdat het veilig is aan te nemen dat hij geen hypocriet is die inbreuk maakt op zijn eigen raad, is het altijd verstandig om te kijken naar hoe hij zelf zijn raad toepast, wanneer hij schrijft en predikt. Als hij dus zegt: ‘Ik predik alleen Christus – de gekruisigde’, helpt zelfs een snelle lezing van Romeinen 1–12 ons om te beseffen dat zijn prediking van Christus – de gekruisigde kan neerkomen op het creëren van een fijnmazige, moeilijke, verrassende, moeilijk te doorgronden en briljante theologisch verhandeling/beschouwing die geleerden eeuwenlang bezig heeft gehouden.

De relatie tussen geloof/vertrouwen, rede, academische theologie, persoonlijke Bijbelstudie, de rol van de heilige Geest, evangelisme en adventistisch onderwijs is voor veel christenen allemaal nogal onbegrijpelijk. Velen zijn in verwarring wat betreft waarom zij hun kinderen verder naar hoger adventistisch onderwijs zouden moeten sturen, als ze de Bijbel, de geschriften van Ellen G. White en de heilige Geest al tot hun beschikking hebben. Waarom niet de duizenden dollars besparen en misschien een evangelistische Bijbelstudiereeks via de mail doen?

Deze vraag brengt ons terug naar onze illustratie van de jonge christen die probeert te getuigen bij een vriend(in) op de universiteit en wat zijn of haar educatieve verantwoordelijkheden zijn, om zich op de vragen van de vriend(in) te richten. Als alles wat de Hemel verwacht dat de christen doet, bidden is en verzen aanhalen, dan lijkt het redelijk dat hij of zij noch hoeft door te gaan met verder onderwijs aan de universiteit noch met zelf-onderwijs (niet iedereen kan zich een uit de eerste hand universiteitservaring veroorloven, maar we kunnen leren uit de geschriften en rijkdommen van degenen die dit kunnen). Misschien kunnen twee citaten ons in de juiste richting sturen, één van Petrus en één van C. S. Lewis:

‘Vraagt iemand u waarop de hoop die in u leeft gebaseerd is, wees dan steeds bereid om u te verantwoorden. Doe dat dan vooral zachtmoedig en met respect’ (1 Petrus 3:15, 16).

‘Als de hele wereld christelijk was, zou het misschien niet uitmaken of de hele wereld opgeleid was. Een cultureel leven zal echter buiten de kerk bestaan, of dit hierbinnen bestaat of niet. Goede filosofie moet bestaan, al er hiervoor geen andere reden is, omdat slechte filosofie moet worden beantwoord.’—C. S. Lewis (toegang via <https://www.goodreads.com/quotes/573332-if-all-the-wereld-were-Christian-it-might-not-matter>).

Deel II: In het leven toepassen

1. Hoe zagen mensen Jezus toen Hij op aarde wandelde? Speur de vier evangeliën na voor alle keren dat Hij ‘verlosser’ werd genoemd en u zult met niets komen.. Probeer in diezelfde evangeliën te zoeken naar ‘redder’ (dit komt drie keer voor—twee werden ofwel door een engel ofwel door iemand uitgesproken, voordat Hij werd geboren). Speur naar Rabbi, meester, oftewel leraar en men kan snel zien hoe mensen Jezus zagen. Natuurlijk was Hij meer dan een leraar, maar het punt is dat Hij nooit geen leraar was. Zijn verlossende werk hangt samen met zijn werk als leraar. Hoe beïnvloedt dit punt de manier waarop wij het evangelie delen en wat voor type onderwijs wij zouden moeten verwerven?
2. Lees Jezus’ Bergrede of Paulus’ brief aan de Romeinen en merk op dat deze zowel een theoretische kant als een praktische kant hebben. Als u naar uw leven op dit ogenblik kijkt, welke van deze twee kanten van ontwikkeling hebben dan aandacht nodig? Is het nodig dat u meer doet of meer leert? Als het laatste het geval is, wat vindt u dan dat u meer nodig heeft om te leren?
3. Naast dat we onze ziel gered moeten hebben voor zijn koninkrijk, hebben we ook veel ideeën die vernieuwd of rechtgezet moeten worden. Denkt u dat er plaats is om het idee van verlossing toe te passen op de totaliteit van ideeën in onze gedachten? Verklaar uw antwoord.

Les 9 De kerk en onderwijs

21-27 november

Deel I: Commentaar

Illustratie en een spreuk

Het woord *kerk* zeggen, kan in de gedachten van verschillende mensen radicaal verschillende dingen oproepen. Om dit idee te illustreren, denk terug aan uw schooltijd. Wordt uw hoofd overstromd door herinneringen aan rekenkunde, aardrijkskunde en wetenschap?

Waarschijnlijk niet; dit is ironisch, omdat wij daarom in de eerste plaats naar school zijn gestuurd. Wat waarschijnlijk onze gedachten vult, zijn de beelden van vrienden, vijanden, leraren en de bont geschakeerde ervaringen die wij met hen allen hebben gehad.

De kerk is in veel opzichten vergelijkbaar. Ideaal gezien is zij bedoeld als plaats van aanbidding, om te luisteren naar het evangelie en dit aan te nemen, de Schriften te bestuderen, onze inspanningen te verenigen om zielen te winnen en samen als broeders en zusters met elkaar om te gaan in het gezin van God. Voor velen wordt het echter de plaats van gekwetste gevoelens, onbelangrijke leerstellige discussie en roddel. De sociale kant van de kerk overschaduwde vaak alle andere functies die de kerk verondersteld is te vervullen. Velen houden gewoon op met komen, omdat de complexe en kwetsende sociale dynamiek (soms met alleen maar één of twee mensen) het praktisch onmogelijk maken om te aanbidden en ongestoord van de aanwezigheid van God te genieten. Wat is dus de oplossing?

Er zijn veel verschillende benaderingen die we zouden kunnen nemen om deze vraag te beantwoorden en natuurlijk is het aantal boeken legio, dat geschreven is over 'hoe te kerken'. De les brengt echter een zeer eenvoudig idee naar voren, dat zijn spreukwoordelijke gewicht in goud waard is, als het wordt uitgevoerd. Het idee is voornamelijk dit: *Van wat voor waarde of effect is al het leerstellige licht dat we als kerk bezitten, als we niet hebben geleerd hoe we vriendelijk/aardig tegen elkaar moeten zijn?* Dit is een eerste vereiste voor de kerk om werkelijk als kerk te functioneren. Het eechoot de Indiaase spreuk die luidt: 'Het heeft geen zin om een man een roos te geven om aan te ruiken, nadat je zijn neus hebt afgehakt.' Jezus is de zoetst ruikende bloem die er is, maar als onze onvriendelijkheid ten opzichte van anderen hen heeft gekwetst (hun neus heeft afgehakt), zal het voor hen zeer moeilijk zijn om dankbaar te zijn voor de Jezus die wij met hen willen delen. De les maakt gebruik van de gelijkenis van de goede Samaritaan (Lucas 10:30–37) om dit principe van vriendelijkheid naar voren te brengen, dat voor christelijk onderwijs vereist en essentieel is. Een ander verhaal, hieronder gegeven, onderstreept dit idee vanuit een ander oogpunt.

De Schrift

Laten we kijken naar de vrouw 'die bezeten was door een geest en zo de toekomst kon voorspellen' (Handelingen 16:16). Spuit zij een litanie aan verwensingen en leugens? Haar boodschap is: 'Deze mensen [Paulus en Silas] zijn dienaren van de allerhoogste God en verkondigen u hoe u gered kunt worden!' (Handelingen 16:17). Paulus had er uiteindelijk genoeg van en wierp de boze geest uit. Maar waarom haar tegenhouden, als zij de evangelisten en hun boodschap aanbeveelt? Hierom: *Omdat de juiste boodschap met de verkeerde geest de zaak van Satan meer helpt dan de zaak van God.* Hierom is vriendelijk en hoffelijk tegen elkaar zijn in de kerk meer dan alleen maar banaal advies. Mensen aanvaarden of verwerpen de waarheden van de boodschap van een kerk vaak gebaseerd op hoe zij door de leden worden behandeld. Natuurlijk denken wij graag dat deze leden Zevende-dags Adventist zijn geworden vanwege de onberispelijke logica van onze theologie, maar het feit is dat, als iemand hen na de kerkdienst niet had uitgenodigd langs te komen voor de lunch, zij gewoon uit de kerkdeuren hadden lopen en nooit zijn teruggekomen.

Iemand kan misschien protesteren en zeggen: 'Hoe staat het met de rol van de heilige Geest bij bekering en het binnenhouden van leden? Wordt door de richting die deze discussie opgaat, de nadruk op de rol van de Geest niet verkleind?' De Geest wordt gemakkelijk in

verband gebracht met gaven zoals profetie, wijsheid, kennis en onderwijs (1 Korintiërs 12:8–10, 1 Korintiërs 12:28)—elementen voor goed adventistisch onderwijs. Deze op werken georiënteerde gaven zijn binnen de kerk zó belangrijk, maar hun invloed kan gematigd worden zonder de relationele gaven van de Geest, zoals elkaar helpen (1 Korintiërs 12:28), elkaar dienen (Romeinen 12:7), barmhartigheid tonen en elkaar bemoedigen (Romeinen 12:8), samen met de volledige veelheid aan de vrucht van de Geest: liefde, vreugde en vrede, geduld, vriendelijkheid en goedheid, geloof, zachtmoedigheid en zelfbeheersing (Galaten 5:22, 23). Ten slotte rondt Paulus beide lijsten met geestelijke gaven (Romeinen 12 en 1 Korintiërs 12) af met een ‘weg die nog voortreffelijker is’, de weg van de liefde (1 Korintiërs 12:31–13:1). Paulus weidt uit in Romeinen 12:10 en moedigt ons aan: ‘Heb elkaar lief met de innige liefde van broeders en zusters en acht de ander hoger dan uzelf.’

Elkaar liefhebben wordt in christelijke kringen zo vaak gehoord dat onze uiting van dit principe soms risico loopt afgezaagd of plichtmatig te worden, met leden die voor de vorm ogenschijnlijk liefde tonen, die zich niet verder dan de sabbatdienst uitstrekt. Kunnen wij echter echt liefde *tonen*, als tegelijkertijd geen vriendelijkheid wordt getoond? Om de kerk een plek te laten zijn om te leren en te groeien, zullen niet alleen bekwame, met de Geest vervulde predikanten en leraren nodig zijn; de vriendelijkheid en liefde van met de Geest vervulde leden zullen nodig zijn.

Een statistisch gegeven

Een bepaald statistisch gegeven, ontleend aan de evangeliën en Handelingen, biedt de mogelijkheid om de manier waarop wij onszelf in relatie tot Christus zien radicaal te veranderen. Die verandering in relatie is ook relevant voor het onderwerp onderwijs. Ten eerste: enkele definities: zoek het woord ‘christelijk’ op in welk woordenboek dan ook, en de eerste definitie zal iets zijn zoals: ‘iemand die in Jezus en/of zijn onderwijs gelooft.’ Het woord *christen* dient om te tonen tot welke kerk je behoort. Handelingen vertelt ons dat het in Antiochië was dat Christus’ volgelingen voor het eerst christenen werden genoemd (Handelingen 11:26) en deze benaming was hoogstwaarschijnlijk geen aanduiding van henzelf.

Het aantal keren dat het woord *christen* in de Bijbel voorkomt, is drie (Handelingen 11:26, Handelingen 26:28, 1 Petrus 4:16).

Vandaag is die benaming feitelijk de exclusieve en universele term om een aanhanger van het christendom aan te duiden. Hoe werden de ‘christenen’ destijds dus vóór de Antiochische aanduiding genoemd? De volgende statistische gegevens geven antwoord op de vraag en voorzien in het verschil met de eerste statistische gegevens: het aantal keren dat het woord *discipel/leerling* in de Bijbel voorkomt is 256.

Als iemand zichzelf aanduidt als christen, roept dit gewoonlijk het idee op dat we een stel geloofsovertuigingen aanhangen. Maar wat als we onszelf aanduiden als discipelen? Discipelen zijn studenten, praktijkleerlingen en leerjongens. Natuurlijk geloven zij wat hen is onderwezen, maar zij zijn meer dan gelovigen; zij maken zich door herhaling de bekwaamheden van hun meester eigen. Zij maken een loopbaan met hetzelfde ambacht als waarin hun meesters actief waren. En als de meester sterft, zijn het zijn discipelen die het dichtst een advertentie benaderen voor de idealen en praktijken waaraan hun meester zijn leven heeft gewijd.

Net zoveel als we over Socrates weten door zijn sterleerling Plato, heeft de wereld het recht conclusies te trekken over Jezus, door het leven te beschouwen van zijn sterdiscipelen: u en ik. Ook is het een vergissing te denken dat de term ‘discipel’ (in het Grieks *mathetes*: leerling, pupil) aan de oorspronkelijke twaalf is voorbehouden. Toen Lucas in zijn vervolg op zijn evangelie over de massabekeringen schreef, sprak hij over het toenemende aantal ‘discipelen/leerlingen’ (Handelingen 6:1, Handelingen 6:7). Ananias, Tabiha en Timoteüs worden allemaal discipelen/leerlingen genoemd (Handelingen 9:10, Handelingen 9:36, Handelingen 16:1). Het verwijzen naar al deze ‘christenen’ als discipelen is eenvoudig een erkenning van hun gehoorzaamheid aan hun Rabbi die had geboden: ‘Ga dus op weg en maak

alle volken tot mijn leerlingen (NBG: 'discipelen') (Matteüs 28:19).

Deel II: In het leven toepassen

De kerk is een ziekenhuis voor de geestelijk verwonden genoemd. Dit is een veel gangbaardere metafoor dan die de kerk een universiteit noemt voor degenen die omkomen in onwetendheid en geestelijke duisternis, een universiteit waarin we allemaal worden opgeroepen om ons in te schrijven als geleerden in residentie voor het leven, waarbij we leren van Jezus van Nazaret, de grote leraar. De twee metaforen, ziekenhuis en universiteit moeten echter werkelijk worden samengebracht, om ons het meest volledige begrip van het woord *kerk* te geven. Dat wil zeggen: onze geestelijke genezing zou gepaard moeten gaan met godsdienstig onderwijs dat ons traint om discipelen te worden.

Discussie:

1. We hebben ons devotionele (religieuze) leven, we hebben sabbatscholen en we hebben het uur van de preek. Als we echter eerlijk zijn lijkt het erop dat, met de jaren die voorbij gaan, alles zich begint te herhalen en de opwinding die we hadden aan het begin van onze adventistische ervaring na verloop van tijd begint af te nemen. Wat zijn manieren waarop wij ons persoonlijke christelijke onderwijs kunnen doen toenemen of nieuw leven in onze normale kerkelijke leerroutine kunnen inblazen?
2. Als we naar een nieuwe gemeente gaan, is het eerste wat we opmerken niet hoe goed de preek was of hoe de potluck smaakte. We merken de temperatuur van de kerk op; was het een koude kerk of waren mensen vriendelijk? De moeilijke kant is, als het mijn gemeente is, dat ik misschien een geweldige tijd heb met mijn handvol vrienden, als we met elkaar omgaan, studeren en samen lachen. De kerk is hot, nietwaar? Voor mij, ja, maar niet voor de bezoeker of de eenling die naar al deze hechte kameraadschap kijkt en zich een buitenstaander voelt. Het is nodig dat gemeenteleden een moment nemen om hun omgeving te beoordelen en naar degenen toekomen, die aan de rand verwelken. Wat zijn enige strategieën die mensen beschermen tegen het gevoel dat ze van Gods gezin worden uitgesloten?

Les 10 Onderwijs in kunst en wetenschappen

28 november-4 december

Deel I: Commentaar

Wetenschap in perspectief

De geschiedenis van de wetenschap toont een opstapeling van ongelofelijke aanwinsten en inzichten, zowel theoretische als technologische. Van medische vooruitgang tot informatietechnologie zijn we de wetenschappelijke dank verschuldigd voor haar onvermoeibare inspanningen om het moderne leven te verbeteren. Deze vooruitgang gaat echter over een ware oceaan van vergissingen, afgedankte theorieën en achterhaalde paradigma's (voorbeelden/modellen) die tot later dan hun bloei werden gehandhaafd, wat aan veel variabelen is toe te schrijven, inclusief waar alle disciplines (takken van wetenschap) vatbaar voor zijn: vooroordeel en vooringenomenheid. In het licht van deze geschiedenis, waarom zou het niet als uitermate redelijk worden beschouwd om wetenschappelijke 'waarheden' met de nodige terughoudendheid te nemen, in plaats van met handen en voeten op de volgende wetenschappelijke theorie te springen, die binnen één generatie in de wetenschappelijke vuilnisbak kan glijden? Dit perspectief is niet populair, omdat de wetenschap niet klaarstaat om haar vergissingen bekend te maken. Zij weet ook hoe ze zichzelf moet ontslaan van haar fouten of hoe ze deze zorgvuldig geheim kan houden.

Hier zijn twee voorbeelden: het eerste, waarin de wetenschap een buiging had moeten maken voor de kerk, maar dit niet heeft gedaan, en het tweede, waarin de kerk de zondebok is geweest voor een meer algemene vergissing. (De volgende twee voorbeelden zijn gedeeltelijk genomen uit Johannes C. Lennox, *God's Undertaker: Has Science Buried God?* [Oxford: Lion, 2009], blz. 24, 68.)

(1) Vroeg-christelijke denkers (Augustinus, Irenaeus, Thomas van Aquino), die op het Bijbelverslag afgingen, waren het erover eens dat het universum een begin heeft gehad en dat God dit heeft geschapen. Gedurende een groot deel van het moderne wetenschappelijke tijdperk was de consensus (algemene opvatting/overeenstemming) echter dat het universum in zowel leeftijd als omvang oneindig is. Wanneer atheïsten met christenen in debat traden over het bestaan van God, gebruikten apologeten gewoonlijk de oorsprong van het universum als bewijs/getuigenis van Gods bestaan. De atheïsten antwoordden met het 'feit' dat het universum oneindig was en ondergrieven daardoor dat argument. Als je snel vooruitspoelt naar het einde van de twintigste eeuw, is de consensus onder wetenschappers is dat het universum inderdaad een begin heeft. Sommigen aarzelden echter om dit toe te geven. Waarom? Omdat dit christenen een rechtvaardiging voor hun creationistische geloofsovertuigingen gaf. Laat dat even doordringen. Het wetenschappelijke bewijsmateriaal, zoals rode verschuiving/verandering in het licht uit verre melkwegen en microgolfstraling op de achtergrond, ondersteunt de theorie dat het universum een begin heeft gehad. Deze veronderstelling sluit zich aan bij het Bijbelverslag. Wetenschappers boden echter weerstand tegen deze conclusie, omdat deze aan de godsdienst teveel grond gaf. Zou het niet aardig zijn als de wetenschappelijke gemeenschap eerlijk speelde en eenvoudig zei: 'Wij hebben het verprutst, maar die in de Bijbel gelovende creationistische christenen hebben het bij het rechte eind gehad'?

(2) De 'conflicthesis', die zegt dat godsdienst en wetenschap fundamenteel met elkaar overhoop liggen, krijgt veel van haar populaire kracht uit verhalen zoals die van Galileo. Dat aan zulke verhalen indrukwekkende opschriften wordt gegeven, versterkt de thesis alleen maar, opschriften zoals: 'Galileo, Seculiere Wetenschapper Extraordinaire Versus de Kerk, de Institutionele Incarnatie van Onwetenschappelijk Religieus Dogma.' Natuurlijk had Galileo gelijk over het heliocentrisme en had de middeleeuwse kerk ongelijk, maar het verhaal is vertekend dat dit een scherp omljnd geval van de wetenschap vs. godsdienst was en dat de wetenschap heeft gewonnen. Feit is: Galileo geloofde in God en de Bijbel en heeft dit zijn hele leven gedaan. Zijn aanvankelijke

probleem was niet met de kerk, maar met de academie. In een brief in 1615 stelt hij dat de academische professors/hoogleraren die hem bestreden, de autoriteiten van de Rooms-Katholieke Kerk probeerden te beïnvloeden om zich tegen hem uit te spreken. Galileo's wetenschappelijke argumenten waren een bedreiging voor het heersende Aristotelianisme van de academie. Rome sloot zich aan bij een wereldbeeld dat door de Italiaanse filosofen en professors werd ondersteund. Dit begrip spreekt de Rooms-Katholieke Kerk niet vrij van hoe zij Galileo heeft behandeld, maar het laat wel zien dat Rome gewoonweg in harmonie was met het heersende academische paradigma uit die tijd. Galileo gebruiken als een illustratie van de overwinning van de wetenschap over de godsdienst betekent dat je de middeleeuwse kerk tot een zondebok maakt en de geschiedenis verdraait.

Deze twee voorbeelden laten zien dat de strijd tussen geloof en wetenschap in veel opzichten een stroman is. Het idee dat de big bang kosmologie *de facto* (in feite/in de praktijk) een concessie is dat creationisten in eerste instantie gelijk hadden, is vandaag praktisch onbekend. Nu wordt de big bang theorie voor de oorsprong van het universum tegen gelovigen gebruikt als argument tegen het bestaan van God. Veel leken-/wereldlijke creationisten beseffen niet dat hun overwinningstrofee (i.e.: dat het universum wel een begin heeft) uit hun hand is gerukt en wordt gebruikt om hen figuurlijk opnieuw in de pan te hakken.

Eén positief ding dat uit ons postmoderne tijdperk is gekomen, is dat dit ons ertoe heeft gebracht 'het feit op te biechten dat wetenschappers in hetzelfde schuitje zitten als alle andere academici die in hun arbeidsveld aan het werk zijn en dat alle wetenschap die op de publieke marktplaats staat, door de menselijke zeef is gegaan van subjectiviteit, feilbaarheid, vooringenomenheid, ethisch conflict en meer. Moderne secularisten kijken vaak naar wetenschap door een roze bril en zijn zich er waarschijnlijk niet van bewust dat wetenschap lang niet het bestaan van God of de betrouwbaarheid van godsdienstige overtuiging heeft weerlegd. Geloof een christen echter niet op zijn of haar woord; luister naar de kritische analyse door de agnostische natuurkundige David Berlinsky van de pretenties van zijn eigen arbeidsveld (*The Devil's Delusion: Atheism and its Scientific Pretensions*, <https://www.goodreads.com/werk/quotes/1639458-the-dhet-kwaad-s-delusion-atheisme-and-its-scientific-pretensions>):

'Heeft iemand bewijs geleverd van het niet-bestaan van God? Nog lang niet. Heeft kwantumkosmologie de totstandkoming van het universum verklaard of waarom het er is? Nog lang niet. Hebben onze wetenschappen verklaard waarom ons universum afgestemd lijkt te zijn om het bestaan van leven mogelijk te maken? Nog lang niet. Zijn natuurkundigen en biologen bereid in alles te geloven, zolang het geen godsdienstige gedachte is? Dat is dichtbij genoeg. Heeft het rationalisme en morele denken ons een begrip gegeven van wat goed is, wat juist/eerlijk is en wat moreel is? Nog lang niet. Is het secularisme in de verschrikkelijke twintigste eeuw een kracht ten goede geweest? Nog lang niet, tot dichtbij. Is er een bekrompen en onderdrukkende orthodoxie in de wetenschappen? Dat is dichtbij genoeg. Rechtvaardigt iets in de wetenschappen of hun filosofie de claim dat godsdienstige overtuiging irrationeel is? Dit komt zelfs niet in de buurt. Is wetenschappelijk atheïsme een frivole oefening in intellectuele minachting? In de roos.'

Deze korte kritische analyse en perspectief zou moeten dienen om aan te tonen dat christenen zich niet hoeven terug te trekken van de bestudering van wetenschap, alsof deze iets inherent antagonistisch (vijandig) aan theïsme of de Bijbel was. Juist niet: het was het geloof in God en een ordelijke, doelmatige en geplande/ontworpen schepping, die enige van de belangrijkste wetenschappelijke geesten in de geschiedenis heeft gemotiveerd door te gaan met wetenschappelijk onderzoek naar de fysieke wereld.

Over schoonheid

Vanouds zijn er vijf takken van filosofie. Deze takken en hun voorwerpen van studie zijn:

1. Logica: ideaal denken.
2. Ethiek: ideaal gedrag.

3. Politiek: ideale sociale organisatie/structuur.
4. Metafysica (zijnsleer): ultieme/fundamentele realiteit.
5. Esthetica (schoonheidsleer): ideale vorm/schoonheid.

Hoewel naar veel van deze onderwerpen geluisterd kan worden door de radio aan te zetten, zijn overdenkingen over schoonheid zeldzaam geworden. Voornamelijk vanwege haar culturele en morele relativisme in onze eeuw, wordt schoonheid eenvoudig als een subjectieve voorkeur beschouwd. Diep van binnen weten we niettemin dat deze bewering niet waar kan zijn. In feite, net zoals we weten dat er basisideeën van het 'goede' zijn, die niet toepasselijk zijn voor tijd, cultuur of plaats, is dit met 'schoonheid' hetzelfde. Zoals een filosoof heeft gezegd: 'Schoonheid is goedheid die zichtbaar is gemaakt voor de zintuigen.'

Deel II: In het leven toepassen

Zet het nieuws aan en mensen gebruiken argumenten en tegenargumenten (logica) om te vertellen hoe mensen zich wel of niet zouden moeten gedragen (ethiek) of of politici regeren zoals het moet (politiek). Wanneer was echter de laatste discussie die u over het onderwerp schoonheid heeft gehoord? Praat over deze vragen in de groep:

1. Op wat voor manier denkt u dat 'schoonheid' vanuit een christelijk wereldbeeld wordt begrepen, in plaats van een wereldlijk wereldbeeld?
2. De rol die kunst in ons leven speelt, lijkt misschien geen prioriteit te hebben, maar als je eraan denkt hoe media en de kunsten de moraliteit beïnvloedt van onze natie (denk aan die van uzelf), wordt de betekenis hiervan duidelijk. Andrew Fletcher ging zo ver dat hij zei: 'Laat mij de liederen van een natie maken en het kan mij niet schelen wie haar wetten maakt.' Waarom zei hij dat? Wat voor soort bijdragen kunnen Adventisten leveren in muziek, kunst en literatuur, die een getuigenis voor God kunnen zijn?
3. De maatschappij is doordrenkt van clichés over wetenschap en religie. Helaas zijn de clichés de wetenschap gewoonlijk gunstig gezind en spotten ze met religie. Wat voor soort voorbereiding is nodig voor adventistische studenten die wetenschappelijke arbeidsvelden binnengaan, om op te komen voor zowel de Bijbel als het christelijke wereldbeeld?
4. Niet alle adventistische jeugd gaat naar adventistische scholen. Hoe kunnen gemeenten 'de scholen' voor deze jeugd worden om op wereldlijke universiteiten hun geloof te versterken?

Les 11 De christen en werk

5-11 december

Deel I: Commentaar

De Schrift

Het is gemakkelijk om ideeën in ons hoofd te halen die heel Bijbels lijken, maar dit niet zijn. Het vroegere en toekomstige paradijs dienen als voorbeeld. Als we alleen nog maar Eden of de nieuwe aarde konden creëren, zou onze eerste poging misschien zijn om er een plaats van gelukkig, doelloos genot van te maken. Voor sommigen zou een plaats van voortdurende aanbidding van God het enige paradijs zijn. Velen zouden van nature niet ‘werk’ hebben toegevoegd in het eerste of laatste huis voor Gods kinderen. Maar daar is het:

‘God, de HEER, bracht de mens dus in de tuin van Eden, om die te bewerken en erover te waken’ (andere vertalingen: ‘te bewaren/onderhouden’ (Genesis 2:15)). Jesaja schildert de nieuwe hemelen en nieuwe aarde als een plaats waar onze vaardigheden om te tuinieren opnieuw nodig zullen zijn: ‘van wat zij planten zal geen ander eten’ (SV: ‘en zij zullen wijngaarden planten, en de vrucht ervan eten’) (Jesaja 65:21). ‘Werk’ in de wereld van vandaag dient vaak op z’n best als afleiding en in het ergste geval als belemmering voor onze dierbare relaties, onze relatie met God inbegrepen. Hoe kan ‘werk’ dan deel worden van het ideaal?

Simpel gezegd: zou ‘werken’ in de tuin geen afleiding zijn van aanbidding van God of het met God samen zijn? Die vraag is hetzelfde als vragen: ‘Als God alles is wat Adam nodig had, waarom heeft Hij Eva dan gemaakt? Is God niet genoeg?’ Het blijkt dat de Schepper God precies weet wat voor zijn eigen schepping ideaal is. God gaf onze stamouders flink wat dingen die hun aandacht en tijd in beslag zouden nemen—de dieren, de prachtige natuurlijke schoonheid, de verantwoordelijkheid om ‘de aarde te bevolken (‘vervullen’)’ (Genesis 1:28), en ‘te heersen’ over de schepping (Genesis 1:28) en ten slotte de tuin van Eden ‘te bewerken’ en ‘erover te waken’ (Genesis 2:15). Deze onschuldige en heilige pogingen zijn Gods bedoelingen en Hij zou deze kennelijk niet aan ons geven als zij onze verbondenheid/hechtheid met Hem of elkaar in gevaar brachten. We kunnen een gevoel van ‘saamhorigheid/samenzijn’ met God hebben, ook al zijn we met andere activiteiten bezig, op dezelfde manier zoals we genieten van tijd met geliefden door *samen activiteiten te doen*.

De ‘werk’plek van vandaag is duidelijk niet zo’n heilige omgeving als het zondeloze paradijs dat God oorspronkelijk heeft geschapen. Dat betekent echter niet dat een gevoel van ‘saamhorigheid/samenzijn’ voor ons nog steeds geen realistisch doel is om te ervaren. Misschien illustreert het eenvoudige getuigenis, waarvan de Schriften getuigen, van ‘in nauwe verbondenheid met God leven’/‘wandelen met God’ (zie Genesis 5:22, Genesis 6:9, Genesis 48:15), de/het onophoudelijke kameraadschap/gezelschap dat we met onze Heer kunnen hebben, zelfs terwijl we aan het werk zijn.

De Schrift

Laten we nadenken over dit sleutelvers: ‘Hierop riep Mozes Besaleël en Oholiab bij zich’ (NBV), ‘(HSV:) en ieder die wijs van hart was, aan wie de HEERE wijsheid in zijn hart gegeven had, iedereen wiens hart hem *ertoe* bewoog om naar voren te komen om het werk te verrichten’ (Exodus 36:2). Merk de extra werkwoorden op die in de laatste zin van dit vers zijn samengepakt: bewegen/dringen, (naar voren) komen/toetreden, ter hand nemen/verrichten/maken. Laten we eerst kijken naar deze Hebreeuwse uitdrukking van een bewogen hart (*nasa’ + lev*) en laat deze ons informeren wat betreft de aard van het werk dat zij deden. Het woord voor ‘bewegen’ is een algemeen woord dat meer dan 650 keer in het Oude Testament voorkomt en eigenlijk/voornamelijk verheffen of dragen betekent. Samen met ‘hart’ wordt het echter een idiomatische uitdrukking die ofwel iets goeds ofwel iets slechts weergeeft. De ‘goeds’ verzen zijn als volgt (het ‘slechte’ komt aan het einde van de discussie):

‘. . . en ze kwamen *terug*: ieder wiens hart hem *daartoe* bewoog en ieder wiens geest hem

gewillig maakte. Ze brachten het heffer voor de HEERE ten behoeve van het werk aan de tent van ontmoeting' (Exodus 35:21, HSV).

'Elke vrouw die wijs van hart was, spon eigenhandig en bracht wat ze gesponnen had, blauwpurperen, roodpurperen en scharlakenrode *wol* en fijn linnen. En al de vrouwen van wie het hart hen *daartoe* bewoog *en die* wijs van hart waren, sponnen het geitenhaar' (Exodus 35:25, 26).

Voeg hier de Besaleëltekst aan toe en dit zijn alle positieve 'hart bewegende' teksten in het Oude Testament. Andere versies verbinden 'bewegen' met ideeën van 'uit eigen beweging meedoen, bereid(willig)heid, aangezet worden'. Merk op wat deze verzen gemeenschappelijk hebben: ze hebben allemaal met het heiligdom te maken, ze omvatten allemaal wijsheid of bekwaamheid en ze omvatten allemaal bereidwilligheid zonder dwang. Deze factoren onderwijzen ons in de kunst van het maximaliseren van ons plezier in wat voor werk we ook doen. Ten eerste: bekwaam/vakkundig zijn en beter worden in wat voor beroep/vak we ook doen, verandert werk in een persoonlijke zegen voor ons, naarmate onze vaardigheden en 'wijsheid' groeien. Ten tweede: ons werk doen om de Heer tevreden te stellen, zoals de vrouwen die hun geitenhaar voor Gods tabernakel spinnen, heroriënteert ons denken weg van het verward raken in de onrust van onze baan en herinnert ons in plaats hiervan eraan dat het werk dat we doen (en hoe we dit doen) onze offergave aan de Heer is. 'Wat u ook doet, doe het van harte, alsof het voor de Heer is en niet voor de mensen' (Kolossenzen 3:23). Ten derde: in het licht van de eerste twee factoren zou onze baan niet als een val moeten voelen, waaruit we proberen te ontsnappen, maar iets dat we gepassioneerd uit ons hart kunnen doen—het bewogen hart. Wanneer we dus werken: (1) zouden we moeten werken tot glorie en eer van de Heer, (2) zouden we de bekwaamheden moeten gebruiken en versterken, die Hij ons heeft gegeven en (3) zouden we al ons werk moeten doen met een gewillige geest en gepassioneerd hart.

Laten we opnieuw kijken naar die laatste zin van onze sleuteltekst: (HSV:) ' . . . , iedereen wiens hart hem *ertoe* bewoog om naar voren te komen om het werk te verrichten.' Het andere woord dat het vermelden waard is, is het woord '(naar voren) komen/toetreden'. Dit woord *qarav* betekent toetreden/dichtbij komen, en wordt gebruikt in de betekenis van 'naar voren komen, naar het altaar' (vgl. HSV) / 'tot het altaar naderen' (vgl. NBG) om je offer te brengen (Leviticus 9:8). Het deelt ook dezelfde stam met het woord *offer*, e.g.: een schaap/lam als offergave (Leviticus 3:7). Maar wat offeren Besaleël en de vrouwen? Zij offeren hun werk, hun tijd, hun bekwaamheden. Eigenlijk zijn zij zelf het offer. Is dit geen uitroep van Romeinen 12:1? 'Broeders en zusters, met een beroep op Gods barmhartigheid vraag ik u om uzelf als een levend, heilig en God welgevallig offer in zijn dienst te stellen, want dat is de ware eredienst voor u' (Romeinen 12:1). Er komt een beeld tevoorschijn dat ons werk, onszelf en onze aanbeding samen in een diepgaande eenheid verbindt.

Incidenteel wordt in de Septuagint (de Griekse vertaling van het Oude Testament) het Hebreeuwse woord *qarav* (komen bij) vertaald met *prosporeuomai*. Interessant genoeg komt dit woord één enkele keer in het Nieuwe Testament voor en gaat het om twee mannen die bij Jezus *komen* (Marcus 10:35). Helaas komen ze niet bij Hem om te aanbidden of te dienen, maar om zichzelf te dienen. Het zijn Jakobus en Johannes, en zij komen bij Jezus om Hem te vragen om de meest geëerde posities die denkbaar waren (Marcus 10:37). En zo ronden we met dit vers onze overdenkingen af met een blik op het 'slechte' gebruik van een 'bewogen hart'. Onthoud: het betekent letterlijk 'het hart verheffen' en zoals je wel kunt raden, een verheven (overmoedig) hart kan een arrogant, egoïstisch hart zijn (2 Koningen 14:10). Jakobus en Johannes komen niet bij God voor aanbeding, maar om aanbeden te worden, niet om te dienen, maar om gediend te worden. In dit bijzondere geval zijn Jakobus en Johannes de antithese (tegengestelde) van de geitenhaar-spinnende vrouwen.

Deel II: In het leven toepassen

Denk na en praat over:

1. Wat als we het woord *werk* in onze woordenlijst zouden vervangen en in plaats hiervan de

woorden *dienst voor God* zouden invoegen, elke keer dat we het over onze baan hadden? Hoe zou onze houding veranderen?

2. Uitmuntendheid (wijsheid/bekwaamheid) bereiken, bereidwillig dienen en God voor ogen houden als we ons dagelijks werk verrichten, zijn samen een nobele zaak. Wat kunnen we doen om enige van deze idealen in tastbare realiteit om te zetten, waarin werk een betere ervaring wordt?

3. Heeft u ooit plezier beleefd aan een bijzondere taak die voor ieder ander op werk leek, maar voor u een moeiteloos genoegen was? Hoe is dat mogelijk?

4. Hoe kan adventistisch onderwijs een meer Bijbelse opvatting van beroep aanmoedigen, die afsteekt bij de wereldlijke ideeën van een carrière die enkel door financiële motieven wordt gedreven?

5. Verlangt u evengoed naar de nieuwe hemel en nieuwe aarde, wetende dat ‘werk’ deel uit zal maken van ons eeuwig bestaan? Waarom of waarom niet?

6. Hoe voegt het weten dat ‘werk’ voor heel lange tijd deel uit zal maken van onze toekomst, betekenis toe aan het feit dat de sabbat óók een blijvende armatuur in ons eeuwige leven zal zijn (Jesaja 66:23)?

Les 12 Sabbat: Gods karakter ervaren en naleven

12-18 december

Deel I: Commentaar

Een getuigenis over motiveringen

Denk een moment na over hoe je je hart en gedachten kan vormen om God gehoorzaam te zijn, zijn sabbatgebod inbegrepen. Door de jaren heen lijkt er een verschuiving—een goede verschuiving—in strategie te zijn, als mensen worden gemotiveerd Gods wetten te gehoorzamen.

We kunnen de negatieve gevolgen van ongehoorzaamheid (ellende, gebondenheid, straffen en de dood) benadrukken. We kunnen ook gebruik maken van positieve motiveringen, waarin gehoorzaamheid zo aantrekkelijk wordt voorgesteld dat mensen het gevoel zouden hebben dat zij een groot avontuur mislopen, als zij Gods wetten zouden verwaarlozen.

Ik werd me acuut bewust van deze dichotomie (tweedeling) in motiveringen, doordat ik met andere christenen dan adventisten heb gepraat. Toen zij vernamen dat ik een annihilationist was (niet gelovend in een plaats van oneindige eeuwige kwelling), maakten twee verschillende christenen, die elkaar niet kenden, dezelfde opmerking bij twee verschillende gelegenheden, alsof ze uit een gemeenschappelijk script lazen: ‘Verliest u geen invloed voor evangelisme en het winnen van zielen door geen gebruik te maken van een eeuwig brandende hel?’ Ik herinner me hoe geraakt ik was door die opmerking en, mijn schrik onderdrukkend, hen liet weten dat ik vond dat het karakter van Jezus en zijn verlossingsplan aantrekkelijk genoeg waren om mensen effectief tot God te trekken. Ze vervolgden snel, eningszins in verlegenheid gebracht, met iets in de trant van: ‘Natuurlijk, ja, dat zou óók werken.’ Ik dacht in stilte: ‘Ja, dat zou ik hopen.’ Maar hun voorspelbare reactie op mijn annihilationisme was eigenlijk: ‘Hoe kun je mensen in de hemel krijgen zonder de verwarming in de hel hoger te draaien?’ Merk op hoe theologie onverbiddelijk evangelisme beïnvloedt.

Ik kwam tot het besef, misschien voor de eerste keer, dat *Zevende-dags Adventistisch evangelisme, en daarmee onderwijs, bij uitstek genoodzaakt is om het hart van God bekend te maken, om Hem voor te stellen op een manier waarop mensen worden getrokken, in plaats van op psychologische wijze gedwongen*. En ik bedoel op psychologische wijze gedwongen, omdat, eerlijk gezegd, als eeuwig brandende marteling/zware kwelling de realiteit van de verlorenen is, zal het me op dit moment een zorg zijn wie God is—vertel me alleen maar de magische woorden of orthodoxe leerstellingen om te geloven, zodat ik misschien aan de eeuwige zwavelige nachtmerrie kan ontsnappen! Wie weet in welke mate kerken, gebaseerd op dat argument, hun kerkbanken vullen? Adventistisch onderwijs legt echter niet zo’n instrument in zijn gereedschapskist om op zijn studenten toe te passen. Natuurlijk zijn definitieve dood en berouw legitieme negatieve dingen en hierop kan, in sommige gevallen, een beroep worden gedaan om een impuls te geven aan iemand die serieus over zijn of haar toekomst nadenkt. Voor elk negatief ding zijn er echter een groot aantal positieve dingen die iemand aanzetten om zich te laten leiden door wat hij of zij zal ontvangen, meer dan door wat hij of zij uit de weg zal gaan. Denk aan een gelukkig huwelijk: is het angst voor de pijn en complexe gevolgen van scheiding die echtgenoten samen houden, of hebben zij een andere bron gevonden, die hen verbonden houdt? Laten we deze overdenkingen toepassen op het begrip van de betekenis van de sabbat.

De Schrift

Er zijn 89 hoofdstukken in de vier evangeliën. Het is vrij gemakkelijk te zien hoeveel van die hoofdstukken over Jezus’ interpretatie van de sabbat spreken. Er zijn elf voorbeelden. Dit vertaalt zich in een (evenredige) verhouding van één op acht hoofdstukken in de evangeliën die over de sabbat gaan. Dit aanzienlijke aantal wordt relevanter als je aan twee feiten denkt: (1) Jezus heeft zoveel gedaan, dat, als al zijn daden werden opgeschreven, Johannes ‘denkt dat de wereld voor de boeken te klein zou zijn’ (vgl. Johannes 21:25). (2) De oudste

evangeliën zijn waarschijnlijk dertig jaar of zo na Jezus' dood geschreven. Voeg nu die twee feiten samen. Onder de meeste christenen is er een veronderstelling dat de instelling van de sabbat bij het kruis is geëindigd. Maar als dat het geval was, zou het dan niet vreemd zijn dat 1/8 van de evangeliën over Jezus' sabbathervormingen ging? Als de instelling van de sabbat dertig jaar lang in onbruik was geweest, vooral in het licht van het feit dat er zoveel ander materiaal over Jezus' leven was dat opgetekend had kunnen worden, hoe zou dan deze nadruk op de sabbat relevant voor de vergankelijke kerk zijn? Een kort antwoord hierop is, ten minste, dat de sabbat waarschijnlijk nog steeds door de eerste christenen werd gehouden. Hoewel dat waar is, is dat misschien wel de minst interessante conclusie. Er is echter misschien een diepere betekenis dan dat. Hier zijn een paar fascinerende connecties tussen de sabbat, redding, Jezus en zijn koninkrijk. (Het volgende is genomen uit Gnana Robinson, *The Origin and Development of the Old Testament Sabbath—A Comprehensive Exegetical Approach* [PhD Dissertation, University of Hamburg, June 1975], blz. 413, 414):

1. Matteüs' en Lucas' genealogieën zijn georganiseerd volgens een sabbats-, zevenvoudige ordening of een die gebaseerd is op veelvouden van zeven. Matteüs bijvoorbeeld toont drie groepen van veertien generaties waarin Abraham, David en Jezus de hoogtepunten zijn. Jezus is de continuering en het hoogtepunt van het reddingspatroon dat in Israël is begonnen. Lucas heeft 77 generaties, die meteen vanaf de schepping beginnen, tot Jezus. Het verbinden van Jezus aan de schepping door genealogie, toont dat zijn redding voor alle mensen is, een fundamentele waarheid die de sabbat symboliseert.

2. Het feit dat Jezus 'heer en meester over de sabbat' is (zie Matteüs 12:8), betekent dat de sabbat de Messias toebehoort, zoals zij Yahweh in het Oude Testament toebehoorde. In het Oude Testament was de sabbat een teken van het verbond dat God met Israël had, waaraan te zien was dat de Ene die Heer van de sabbat is, God is (Ezechiël 20:20) en dat Hij degene is die van hen zijn heilig volk maakt (Ezechiël 20:12, Exodus 31:13). De vreemdeling die de sabbat in acht nam, werd er ook van verzekerd dat hij een 'gedenkteken/plaats . . . en een (eeuwige) naam' zou ontvangen in zijn tempel/huis (Jesaja 56:5), dat een Huis van gebed 'voor alle volken' moet zijn (Jesaja 56:7). 'In deze zin is de sabbat zeker gegeven ten behoeve van . . . de mens, voor zijn/haar redding.' Jezus versterkt deze zelfde punten door de retorische vragen te stellen of de sabbat een moment is om 'een leven te redden' (Marcus 3:4) en de lijdenden 'uit boeien los te maken' (vgl. Lucas 13:16). De sabbat is in het Oude Testament nauw met redding verbonden (Deuteronomium 5:15) en het is hetzelfde met Jezus in het Nieuwe Testament.

3. Net zoals de tempel in het Oude Testament fungeerde als plaats van vergeving, verlossing en redding, zo is Jezus, die belangrijker is dan de tempel, nu de plaats van redding. De redding die Jezus brengt, wordt op aangrijpende wijze in zijn genezingen gezien (het woord voor 'redden', *sozo*, wordt vaak gebruikt om naar lichamelijke genezing te verwijzen, e.g.: Matteüs 9:22, Marcus 6:56, Lucas 17:19). Jezus kiest ervoor zijn daden van genezing/redding op de sabbat te demonstreren (e.g.: Marcus 3:4, Lucas 13:10, Johannes 5:1, 9). Elk van deze gevallen en meer hadden kunnen wachten tot een andere dag buiten de sabbat, maar misschien is Jezus van plan te laten zien dat het Koninkrijk van God nabij was (Lucas 4:16-19; Lucas 7:22) en verbindt Hij de sabbat opzettelijk met redding, zodat de sabbat 'het teken van het Messiaanse Koninkrijk' blijft.

Deel II: In het leven toepassen

De inzichten die in het commentaargedeelte worden uitgelicht, zijn de top van de ijsberg, als het erop aankomt om de betekenis van de sabbat in de Schrift te zien. Wij Adventisten besteden er zoveel tijd aan om alleen maar anderen proberen te onderwijzen om het sabbatsgebod te gehoorzamen met dezelfde handvol teksten. Aldus zijn we geneigd de reikwijdte van sabbattheologie door de hele Schrift heen over het hoofd te zien. Ten slotte: voor het geval dat al deze sabbatpraat wordt afgedaan als alleen maar Adventisten die de Schriften ruim interpreteren om meer steun voor de sabbat te ontdekken, is bovenstaande theologie die Jezus, het Messiaanse koninkrijk, nieuwe schepping en de sabbat verweeft, *door*

geen enkele Zevende-dags Adventist geschreven. Men hoeft geen Zevende-dags Adventist te zijn om deze verbanden te zien; men heeft alleen maar een Bijbel en een open geest nodig.

Enige praktische tips om meer te leren over de sabbat, buiten het feit dat zij nog steeds moet worden gehouden:

1. Lees en luister naar meer geavanceerd (gevorderd) theologisch materiaal, voortgebracht door het Biblical Research Institute van de kerk of de Adventist theologisch Society. Al begrijpt u maar veertig procent van wat u leest, u zult toch leren en uw bevattingsvermogen zal toenemen door voortdurende onthullingen.
2. Vorm een kleine leesgroep die meer uitdagend sabbatmateriaal doorwerkt. Op deze manier kunt u helpen om elkaar te ondersteunen.

Les 13 Hemel, onderwijs en eeuwig leren

19-25 december

Deel I: Commentaar

Schriften

De heerlijkheid die degenen die verlost zijn van de aarde tegemoet zien, kan niet worden overdreven. Ten eerste: er is de afwezigheid van leed in al haar vormen: geen jammerklacht, geen rouw, geen dood (Openbaring 21:4). Er zal geen toekomstige bron van leed/verdriet zijn, omdat Hij die op de troon zit zegt: 'Ik maak alle dingen nieuw' (Openbaring 21:5). De zonde is de wortel van het lijden en elk onderdeel ervan wordt uit het gebied van de verlost en gehouden (Openbaring 21:8). Ten tweede: al ons lijden in het verleden wordt getroost, aangezien God zelf 'alle tranen uit [onze] ogen gewist zal hebben' (Openbaring 21:4). We zullen 'koningen/een koninkrijk en priesters voor God' zijn (Openbaring 1:6), met het onverdiende en duizelingwekkende voorrecht om samen met Hem op zijn troon te zitten (Openbaring 3:21). Men kan zich de hoogten van aanbidding en lof alleen maar voorstellen, die onbeheersbaar zullen vloeien uit de harten die overvloeien van dankbaarheid voor wat God en het Lam voor ons hebben gedaan. Kunt u ons zien aansluiten bij de vierentwintig oudsten en onze kransen (andere vertalingen: 'kronen') voor zijn voeten zien leggen (andere vertalingen: 'werpen') (Openbaring 4:10)? Hoe kunnen woorden zo'n toneel voldoende beschrijven?

De eeuwige nieuwigheid van God

Maar zo goed als dit klinkt, wat zal ons al die tijd bezig houden? Als eindige mensen worstelen we met het idee van eeuwigheid. Onze huidige ervaring laat zien dat zelfs dingen die eens aangenaam waren, met de tijd hun kracht lijken te verliezen.

De reden dat de nieuwe aarde/hemel nooit saai zullen worden, is omdat ook al 'heeft elk genoeg een houdbaarheid, God . . . is de eeuwige nieuwigheid.' Er is geen twijfel dat ons hart, door de eeuwigheid heen, zich zal blijven vervullen met verwondering, naarmate we Hem aanschouwen, naar Hem luisteren en van Hem leren. Denk eraan hoe de Heilige Schrift duizenden jaren lang de aandacht van Joden en christenen heeft vastgehouden. Wees u er nu van bewust dat *elke dag* met God ons een nieuwe Bijbel zal geven—één vol informatie die we nooit eerder hebben gehad, terwijl we toekijken hoe God zich opnieuw met zijn schepping inlaat en wijsheid tot duizend verschillende situaties spreekt. We zullen ontzag hebben. Er is echter geen reden om tot de hemel te wachten om ontzag voor God te hebben. Abraham Heschel deelt: 'Nooit in mijn leven heb ik God om succes of wijsheid of macht of roem gevraagd. Ik vroeg om verwondering en Hij heeft het me gegeven.'

Hoe weten we dus dat de hemel onze stoutste dromen zal overtreffen? Omdat we zijn geprogrammeerd voor een doel—om voor eeuwig God te kennen en van Hem te genieten. Tenzij iemand denkt dat God een armzalige ingenieur is, hoeven we ons dus nooit zorgen te maken over verveling, apathie (lusteloos-/onverschilligheid) of eentonigheid in ons eeuwige thuis. Zoals C.S. Lewis mijmerde: 'God heeft ons gemaakt: heeft ons uitgedacht zoals een man een machine uitvindt. Een auto wordt gemaakt om op benzine te rijden en deze zou op iets anders niet rijden zoals het moet. Nu heeft God de menselijke machine ontworpen om op Zichzelf te lopen. Hij is zelf de brandstof waarop onze geest is bedoeld om te branden.'

De Schrift

We kunnen aannemen dat leren door een gevoel van verwondering wordt gemotiveerd. Nog eens, door kinderen te observeren: hoe vaak wordt een moment van verbazing gevolgd door intens vragen stellen? 'Wauw! Moet je dat zien! Hoe gebeurt dat?' of 'Waarom doet dit *dat*?' Een ander kenmerk dat leren motiveert, is mysterie. Paulus beschouwde zichzelf als een beheerder 'van de geheimen (andere vertalingen: 'geheimenissen') van God' (zie 1 Korintiërs 4:1). Wie zou niet willen luisteren naar en leren wat God te zeggen had?

Paulus gaat verder met het idee dat wanneer de Heer komt, de dingen duidelijker zullen

worden: 'Houd dus op te oordelen en wacht de tijd af dat de Heer komt, omdat Hij het is die aan het licht zal brengen wat in het duister verborgen is en zal onthullen wat de mensen heimelijk beweegt' (1 Korintiërs 4:5). In de juiste context geeft hij dit idee als bescherming van zijn dienstwerk. Zelfs al maakt Paulus gebruik van dit idee in een tamelijk nauwe context, de tekst kan kennelijk worden toegepast op allerlei dingen doe we op dit ogenblik niet volledig begrijpen. Op zichzelf zijn dingen uit de geschapen wereld bronnen van onschatbaar onderzoek, die ons ongetwijfeld voor eeuwig met verrukking blijven laten leren en ontdekken. En zoals al opgemerkt: de onuitputtelijke plannen, bedoelingen en karakter van God zullen voorzien in onbegrensde kansen om te leren.

Een andere tekst die vaak wordt gebruikt om de onvoorstelbare heerlijkheid van de hemel naar voren te brengen is: 'Wat het oog niet heeft gezien en het oor niet geeft gehoord, wat in geen mensenhart is opgekomen, dat heeft God bestemd (andere vertalingen: 'bereid') voor wie Hem liefheeft' (1 Korintiërs 2:9).

Deze tekst heeft velen ontzettend gelukkig gemaakt met de verwachting hoe verbazingwekkend de hemel zal zijn. De specifieke context van dit vers ondersteunt echter *niet* het idee (1) dat niemand heeft gezien waarover wordt gepraat en (2) dat de hemel voornamelijk is waarnaar wordt verwezen als datgene wat God heeft voorbereid. Ten eerste: precies de volgende zin na de tekst in kwestie is: 'God heeft ons dit geopenbaard door de Geest.' Wat niet is 'gezien' of 'gehoord' is nu dus aan Paulus en zijn gezelschap geopenbaard door middel van de Geest. Spreekt dit over Paulus die een voorvertoning van de hemel ontvangt? Dit is niet waarschijnlijk. De verzen vóór onze tekst spreken over de 'wijsheid van God', verborgen in een 'geheimenis'. Dit geheimenis is verbonden aan de gedachte aan het begin van het hoofdstuk, waarin wordt gesproken over 'Jezus Christus – de gekruisigde'. Een snelle zoektocht naar zinnen met 'wijsheid van God' en 'mysterie' (andere vertalingen: 'verborgenheid'/'geheimenis') in Paulus' brieven maakt duidelijk waar Paulus over spreekt, als hij zegt: 'Wat het oog niet heeft gezien en het oor niet geeft gehoord.' Hij spreekt over het evangelie van een gekruisigde Christus en de prachtige gevolgen ervan (Efeziërs 1:9, 10; Efeziërs 3:3–6; Kolossenzen 1:26, 27; Kolossenzen 4:3; Efeziërs 3:10, 11). Het meer gecontextualiseerde begrip van deze welbekende tekst doet geen afbreuk aan de heerlijkheid van de hemel. Het draagt bij aan de eer om God en zijn bedoelingen te kennen, zoals gezien in Jezus Christus en zegt dat we deze heerlijkheid *nu* door de Geest kunnen ervaren. Dit is onze 'hemel'-op-aarde ervaring.

Deel II: In het leven toepassen

Als er slechts één bestemming was, zou die bestemming onafwendbaar zijn, ongeacht wat we deden. De Bijbel is er echter duidelijk over dat er twee bestemmingen bestaan (Johannes 5:29). Wij kiezen; en de keuze kon niet makkelijker zijn. Het bewust gebruik maken van deze keuze is een fantastische manier om elke dag te beginnen. In plaats van 's ochtends als eerste naar onze telefoon te reiken, onze social media sites te checken of naar het nieuws te kijken, waarom niet alles hardop zeggen, voordat uw voeten de vloer raken, waarvoor u als volgeling van Christus kiest. Iets als:

1. Vandaag kies ik ervoor om met God te wandelen.
2. Ik kies ervoor om een discipel van Christus te zijn en alles wat ik kan van Hem te leren.
3. Ik kies ervoor om anderen te zien en te behandelen op de manier zoals Jezus dit deed.
4. Ik kies de voldoening gevende vreugde van heiligheid boven de kortstondige genoegens van de zonde.
5. Ik kies het eeuwige leven boven de eeuwige dood.
6. Ik kies ervoor om Jezus mij een nieuwe schepping in Hem te laten maken.

Vraag in uw sabbatschoolgroep uw studenten meer 'Ik kies' uitspraken te bedenken om hun dag mee te beginnen.

Feitelijk hebben we alles wat we weten geleerd. Dit idee maakt opvoeding/onderwijs/scholing/vorming fundamenteel voor het leven. Van de kennis die nodig is om onze schoenveters vast te maken tot de reddende kennis van het evangelie,

scholing/vorming bestrijkt dit allemaal. Een deel van wat de hemel tot 'de hemel' maakt, is dat leren altijd doorgaat. Als we God in de eerste honderd jaar door konden krijgen, zou Hij ofwel niet God zijn ofwel zouden wij dit zijn; beide zijn onjuist. Dank God: Hij is zowel de Gever als het voorwerp van een finaal/beslissend kostbaar geschenk aan zijn schepping, het geschenk van eeuwig leren.